

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

Any XIII. - Núm. 8.212 - Dimarts, 18 de juliol de 1922

Edició del vespre

10 cts.

PENÍNSULA:
750 PTS. Trimestre
UNIÓ POSTAL:
15 PTS. Trimestre

Reuma, Catarros,
Calculs, Neurastènia
CUBA DE REPÓS

Balneari TERMES PALLARES

Underwood Campió durant 17 anys consecutius

C. M. Guillem Trúniger, S. A. Balmes, 7 - Barcelona

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1.
(4530 A.)
Telefons números... 4531 A.
(4532 A.)

SUCURSAL A MADRID
Avinguda del Conde de Peñalver, núm. 18

Dr. Camps Puntas Vies urinàries i sa cirurgia. Ronda Universitat, 14. De 3 a 5. Econòmica, de 7 a 8 nit

Dr. Gil Vernet Cirurgia, Vies urinàries i Hernies. - Mallorca, 245, pral. De 3 a 5. Tel. 1.519 G.

GRAN BALNEARI VICHY CATALA

Situat davant de l'estació de Caldes de Malavella (Província de Girona)

Aigües mineralomedicinals, termals de tipus bicarbonatades, alcalines, litiques, clorurades, sòdiques, sens rival per a la diabetis, glicosúria, artritis en les seves múltiples manifestacions, malalties de l'aparell digestiu, fetge, etc.

Grandiosos i formosissim Balneari que, voltat de parcs frondosos brinda una estada molt agradable. Habitacions grans, comodes i ventilades. Menjadors i cafès grandiosos. Salons esplèndids i elegants per a festes i attraccions. Formosa capella. Il·luminació elèctrica. Camp per a tennis i altres esports. Garage. Telèfon: Girona, 408.

Informes: a l'Administració, Rambla de les Flors, 18, entre sol. Telèfon 1584 A.

Participariem

en les despeses d'un camp de futbol, si se'n permetés usar-lo en determinades hores.

Ofertes a J. C. 44, LA VEU DE CATALUNYA.

LLOGARIA

camp de futbol, tancat a ser possible, i a prop de la ciutat o de les seves vies de comunicacions.

Escriure a J. C. 44, LA VEU DE CATALUNYA.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. - Dia 17 de juliol de 1922.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 760.8, 764.9, 764.8.

Termòmetre sec: 19.6, 20.0, 20.4.

Termòmetre humit: 16.2, 17.0, 17.6.

Humitat (centèsimes de saturació): 67, 73, 75.

Direcció del vent: SSE, SSE, NE.

Velocitat del vent en metres per segon: 5, 8, 7.

Estat del cel: Tapat, Nuvolós.

sistiu el canonge doctoral, que impulsa les obres a seguir pel camí de la instrucció, i en representació del governador civil, el senyor Luengo, el qual pronuncia sentides frases elogiant la tasca que realitzen les monxes de Jesús i Maria que tenen cura d'aquell Col·legi.

Els oradors foren molt aplaudits.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

JOIES VILANOVA Unió, 6

El director de l'Institut Català de Sords-muts, don Enric Tortosa Arero, ha marxat cap a París per a assistir al desè Congrés internacional d'Otologia. Intervindrà en les discussions sobre l'únic tema que la Secció Pedagògica presenta al dit Congrés, i que serà sobre l'educació de la facultat auditiva en els sords-muts que tinguin una reminiscència d'ouïda, i la reducció d'aquest en els altres sords.

Demés, visitara Bèlgica, Alemanya i Itàlia, i en aquestes nacons, els principals centres d'educació de sords-muts i establiments de material pedagògic de l'especialitat.

Cristalleries J. Llorens. R. Flors, 30

- Neveres i geladores

Preus sense competència.

Llorens Germans. — Rambla Flors, 30

Valuosos elements, socis de l'Ateneu Obrer del Districte II, s'han constitut en la Penya Pinya, preparant-se una sèrie de festivals que cridaran molt l'atenció.

Majestic Hotel Anglaterra

Grandios menjador acondicionat especialment per a la temporada d'estiu.

Selectes coberts especials

(vi comprès)

Dinar, ptes. 6'50 — Sopar, 7'00

La Cambra Oficial de la Propietat Urbana, avisa als propietaris, que té a llur disposició les llistes referents a la comprovació del Registre Fiscal dels carrers de Provença, Vilardell i Hostalfrancs, els terminals dels quals per a reclamar, acaben, el del carrer de Provença el dia 22 del corrent, i les de Vilardell i Hostalfrancs, el dia primer d'agost propvinent, fent avinent que els que no reclamen dins d'aquests terminis, s'entén que estan conformes amb l'augment assenyalat pels senyors arquitectes de la Hacienda.

VAJILLA FISA

Borrell 91 a 97

Novetats en objectes per a regal

A l'edifici on hi ha instal·lat l'emental Col·legi, que compàs amb més de 700 alumnes, noies obreres, tingue lloc el repartiment de premis, resultant un commovedor acte, donant-se a cada obrera un vestit, ultra altres premis a les situacions més apropiades.

En representació del bisbe hi as-

demà, dia 19, a les nou de la vespre, als carrers del Fresser i Muntanya (Camp de l'Arpa).

Cas de mal temps, al Casal Nacionalista Martínez.

La Comissió organitzadora del banquet homenatge que, dedicat al Consell Directiu del Foment de les Arts Decoratives, tindrà lloc a l'Hotel Ritz el vinent dia 27, a les nou de la vespre, fa avinent a tots els socis que, per perduta o descuit involuntari, no hagin rebut encara la invitació al dit acte, que se serveixin passar per casa del president de la susdita comissió, Carrer 655. «La Pinacoteca», on es rebiran adhesions fins al dia 16, a les set del vespre.

EL PRIMER NÚMERO

de la gran revista

«MUNDIAL»

ha sigut un èxit

La segona remesa va arribar ahir

A tots els quioscos 0'50

L'Agrupació de Societats per Accions de Catalunya invita totes les anònimes i comunitaries per accions, sense distinció, a la reunió que tindrà lloc el dia 10 del corrent al Foment del Treball Nacional, a dos quarts de set de la tarda, per a tractar del nou arbitri municipal d'I per 100 sobre les Utilitats; del projecte de cèdula corporativa pendent de discussió al Parlament, i dels altres assumptes generals que els afecten, presentant l'assistència, en atenció a la importància dels punts a tractar.

Va ser curat ahir tarda el dispensari del carrer de Sepúlveda el noi Francec Garniest Riquelme, de set anys, al qual havia atropellat un carro al carrer de Muntanya, causant-li contusions a la cama dreta.

Al mateix dispensari van curar a Antoni Alboz Amat, de 16 anys, escombraire, també lesionat a la cama dreta per un carro a la plaça d'Espanya.

Al dia de la Ronda de Sant Pere va ser assistida Carme Pages, de nou anys, atropellada per un carro al carrer Alt de Sant Pere, i també lesionada a la cama dreta.

Dema, a les deu de la vespre, donà el conegut naturista senyor Fernández una conferència a l'Ateneu Encyclopédic Popular, desenrotllant el tema «Kuhne a través del transformisme».

Ha estat alguns dies en aquesta ciutat l'il·lustre filantrop, don Gabriel María d'Ibarra, fundador del Reformatori d'Amurrio i president del Tribunal per a Nois de Bilbao, el qual, acompanyat del vocal del Tribunal d'aquest Tribunal, i secretari de la Junta de Protocols a la Infància d'aquesta ciutat, doctor Alberca, i de l'encaixat del departament d'Observació de Nois, ha examinat amb molta cura el funcionament de diverses institucions protectores de la infància de Barcelona, especialment el departament d'Observació del Grup Bene-

ALHAMA DE ARAGON. Casino-Teatre. Grans parcs i llac navegable. — Informes directament o don Amado Grau. Mallorca, 199, i Farmàcia Bermudez, Aragó, 225. Tel. 1549 G.

fic de la Junta de Protecció a la Infància, havent quedat molt satisfechs de les visites.

Ha pres possessió de la presidència del Tribunal per a Nois, de Barcelona, l'ex-alcalde d'aquesta ciutat, don Antoni Martínez Domingo.

El «Salut Esport Club» es proposa celebrar enguany la tradicional revilla de Sant Jaume, donant-hi tot l'atractiu acostumat.

Així nom publiquera el programa de la festa, i esta portant a terme els preparatius la comissió nomenada.

- Tabacs havans

S'acaba de rebre una gran remesa de les millors marques en la cèntrica expediduria de la Rambla de les Flors, número 16. Cigars de 1 a 5 pessetes. Capses des de 25 a 125 ptes.

Aquesta setmana han ingressat a la Caixa d'Estalvis de Barcelona pessetes 229.883 procedents de 5.121 impositions, essent 383 el nombre de nous imponents.

S'han satisfet per 1.672 reintegres 658.834'35 pessetes, i per a la compra de valors per compte de 15 imponents 36.630 pessetes.

Total: 1.687 reintegres i 895.464'35 pessetes.

Els cànsters de cristall sense peu que els fa resultar molt elegants i menys rompibles, sols els trobareu als establiments de cristall i vaixelleria

que té En Lluís INGLADA de la Rambla de les Flors, 8, i Ronda de Sant Antoni, 5.

- TINTURA WINTER

Premiada amb Medalla d'Or

Amb una sola aplicació desapareix la canicula. Serveix per al cabell, barba i bigots. Es prepara per a negre, castany fosc i castany clar. Dóna colors tan naturals i inalterables, que bé pot dir-se que és la millor i més pràctica. Venda en perfumeries.

La meva felicitat, simpatiques ectores, la dec al treure'm d'arrel el pèl moix i pèl de la cara i braços amb el tan! acreditat DEPILATORI marca BELLEZA. Es inofensiu. Venda en perfumeries. Fàbrica a Badalona. Gran Premi i Medalla d'Or.

Estiuajants!

Aproveitu
les nostres ocasions
Etamin-Voile
colors garantits
a 1'25 ptes. metre.

10 - Carme - 10 LA FILOSOFIA

La primera festa d'uns Pomells de Juventut

Els Pomells de Juventut de Sant Feliu de Llobregat estan d'enhorabona.

El dia 16 de juliol, festivitat de la Verge del Carme, la nostra existència queda consagrada i aplaudida públicament i unanimement.

Fins a l'arribada d'aquesta data memorable, ja en teníem de vida els Pomells d'aquesta vila, però era una vida de formació, de creixença adolescent; però ara ja ens en sentim currats per a vessar-ne: tenim la plenitud del sentiment col·lectiu.

Calia, doncs, manifestar la nostra personalitat, fer ostensible l'espiritu, el caràcter essencial de les nostres ben amades institucions, de les quals Sant Feliu n'és un fecund planter, com ho palesen els noms de «Nostra Terra», «Nostres ideals», «Roses i llessamines», «Bones Amigues», que en la inoblidable feta del dia 16 de juliol es confronteren en íntima i perdurable germandad.

— I com podíem fer-ho per a afirmar la nostra vida i la nostra unitat? Ens sembla de la següent manera:

Quan l'ocellada orquestrava una simfonia matinal, sortírem de les nostres cases com en piadós pelegrinatger vers l'ermita de la Salut, i ensemes que amb cants i rialles es deixondia la nostra alegria, quedaven en el més intim de nosaltres, amarats del blau puríssim, la melangiosa i misteriosa color de les llunyanies de què el Montserrat en les hores serenes i transparents del matí està sempre vestit com si fos un tres de cel... Llavors en el cor nostre s'hi feu la primera llacada del nostre lema, i fou l'ornament amb què ens rebé la Madona de la Salut.

Allí cantàrem la missa del nostre Eucòlegi, amb el caient de la més pregona solemnitat, puix que era la primera vegada que la modulaven els nostres llavis. Les suaus melodies Gregorianes i el Mater Gratia plena, cantat per una pomellista, omplint de serena pau l'ambient de l'ermita, preparava l'august silenci de l'espiritu amb què els pomellistes i els devots que ens accompanyaven rebriren el Pa Eucarístic.

Aquella ermita, curulla, evocava l'estrofa on en el cant primer de Canigó (L'Aplech) diu Mossèn Cinto:

l'ermita és com un ou atapaida de vells, donzelles i minyons que hi crida de la sonora esquella lo trillejar apar que hi entren d'aquells cims i planes amb lo jovent totes les flors boscanes sols per besar les plantes al Sant que aquí els somriu.

Després del religiós acte, tothom estava alegre, tothom somreia i s'esbargia mentre feiem el modest àpat de l'esmorzar que ens donà ànim per a fer la caminada de retorn, amenitzada amb el cant de l'Himne dels Pomells, Segadors, Salve Reginu...

Erem a migdia i havíem fet mitja festa. La gran ballada de sardanes estava preparada per a la tarda a la plaça de l'Estatió. A les cinc puntales la cobla Catalonia començava la tanda de sis escoïlades danses, i al moment una multitud de rodones omplien la plaça. Oh meravella de la nostra sardana, quina virtut és la teva! Com quedà palesat, en aquest dia de goig, que la dansa catalana té la gràcia suprema d'amarar els cors d'un xardors sentiment germanívols fent-los en un sol ritme a l'umson del que marca la sardana! O dansa de la germanor! Com da-

vallada d'altures invisibles et descobrides com la revelació d'una energia nova superior a cada un de nosaltres portant-nos a dans una flama de cordialitat que ens feia de tots els que allà érem presents un sol ser, una persona única.

Quedàrem plens d'un entusiasme que no encertàvem a manifestar fins que la cobla, posant-se a tocar l'Himne dels Pomells, ens fixà la fórmula de ja cridoria, va trobar-nos l'expressió de la clamorositat que desitjarem, i seguint llavors els Segadors, acabà per fer d'aquella multitud que omplia la plaça una sola voluntat que amb un sol crit exalçava la Paròquia.

Així consumàvem la intima popularitat de la festa i el cor de tots els pomellistes sanfeliusencs com el de tots els dels pobles veïns quedava nutrat amb una segona llacada que, unint-se amb la primera que s'hi havia fet al matí, completava el nostre lema i ens feia complets i vers pomellistes.

Arxiu, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic. — Obert des onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rei.

Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conquillologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Muntanyenc», Princesa, 14, primer. — Obert d'onze a una i de cine.

Arquitectura: Escola d'Arquitectura. — Segon pis de la Universitat a onze de la vesprilla.

D'Història Natural de la Universitat: Edifici de la Universitat.

Artística i Arqueològic de Barcelona. — Obert de les nou del matí a la una de la tarda, i de les tres fins a posta de sol: Palau Reial del Parc.

Municipal: Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment, (Aragó, número 237, principal). Públic. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis de la tarda. Avisant anticipadament també es pot visitar els dies festius.

Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol. — Plaça Real, número 10.

D'Història Natural de l'Acadèmia de Ciències i Arts: Rambla dels Estudis, 9.

De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.

De Protocols: Notariat, 4.

De la Universitat: Edifici de la Universitat.

Centre Excursionista de Catalunya (carrer del Paradís). — Oberta de sis a vuit de la tarda i de les deu a dos quarts de dotze de la nit.

Biblioteca del Consell de Pedagogia. — Urgell, 187. — Oberta, de 12 a 1 del matí i de 4 a 7 de la tarda. Els diumenges, de 11 a 1 del matí. Aquesta Biblioteca és circulant.

Episcopal: Palau Episcopal.

Dels Museus Artístics (especial de Art): Oberta de les deu del matí a la una de la tarda. Museu Arqueològic: Palau Reial del Parc.

Arús. — Oberta de deu a una del matí, i de set a nou del vespre, Passegí de Sant Joan, 26, principal.

Del Reial Patrimoni: Palau de la Diputació.

— Del Consell de Foment, (Aragó,

número 237, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis del a tarda els diumenges.

De la Catedral: Plaça de la Catedral.

Biblioteca pública de Sant Andreu de Palomar (Santa Marta, 18 i 20). — Oberta de les vuit a les deu del vespre.

Biblioteca de l'Escola Elemental del Treball (Urgell, 187. Casa Batlló). — Especialitat en obres d'ensenyament tècnic per a obrers. Oberta tots els dies feiners, de sis a vuit des vespre.

Provincial Universitària. — Oberta des dos quarts de deu del matí a dos quarts de dues de la tarda: Edifici de la Universitat.

Biblioteca de l'Institut de Fisiologia (Facultat de Medicina), especialitzada en Fisiologia, Biologia i Bioquímica, tots els dies feiners, de deu a una i (levat els dissabtes), de quatre a sis.

Biblioteca especialitzada en matèries textils. Escola d'Indústries Textils de la Universitat Industrial (Urgell, 187), oberta, de deu a dotze. Servei de préstec.

Biblioteca pública per a cecs. Pasatge de Torres Amat, 6. Dies feiners, de deu a una. Dies festius, de dos quarts d'onze a dos quarts d'una.

Biblioteca de la Cambra de Comerç i Navegació. — Oberta els dies feiners de dos quarts de deu a una, i de dos quarts de quatre a vuit; els diumenges, de deu a una.

Espectacles

TEATRE TIVOLI

Telefon 5060 A. Grandiosa companyia catalana de vedèvol i grans espectacles BERGES-SANTPERE

Nit, a les deu: 131ª representació de la tragicomèdia popular catalana, evocació de la vida barcelonina de l'any 1840, en tres actes i un epilog (sis quadros), escrita per Amichatis i Mantua.

BAIXANT DE LA FONT DEL GAT O LA MARIETA DE L'ULL VIU GRANDIOS EXIT EXIT CREIXENT

Demà, tarda, a preus populars, el vedèvol en tres actes, de gran broma, UNA DONA EN COMANDITA, protagonista: Josep Santpere. Nit, BAIXANT DE LA FONT DEL GAT. — Dijous, tarda, última de tarda del grandios exit BAIXANT DE LA FONT DEL GAT. — Dissabte, nit, estrena en aquest teatre de la grandiosa obra, EL MISTERI DE SAINT CLOUD o EL ORIM DEL PEGOT

Es despatxa a comptaduría

Teatre de Novetats

Companyia ALBA-BONAFE. — Avui,

dimarts, nit, a les deu: Preus econòmics. Butaca 2'50 Repòsició amb entrada, de la comèdia en quatre actes, de S. Viaregut.

MONTMARTRE decorat dels escenògrafs O. Junyent i Brunet i Pou. — Demà, nit: Preus econòmics. MONTMARTRE.

ELS DARRERS LLIBRES SORTITS

ELS DEU MIL

Xenofont (Dos volums)

(Dos volums)

POEMES I CANÇONS

Josep M. de Sagarra

LA CREACIÓ D'EVA I ALTRES CONTES

Josep Carner

La literatura catalana a l'abast de tothom :: Les grans obres de la literatura universal traduïdes directament

Escriviu tot seguit demanant catàlegs

«EDITORIAL CATALANA, S. A.», ESCUDELLERS, 10 BIS

ELDORADO

Companyia Velasco Sarsueles i Revistes

Aquesta nit, a les deu. Moda selecta. Grans programes. La divertida comèdia en un acte de gran èxit LA REAL GANA, i la formosa revista en 12 quadros, veritable espectacle d'art, riquesa i elegància, entusiàsticament sancionat per tot Barcelonès. ARCO IRIS. — Demà, dimecres tarda, Matinée popular. Nit, i totes les nits: ARCO IRIS ARCO IRIS ARCO IRIS

TEATRE COMIC

Avui, nit, a tres quarts de deu. «La casa de socors». «La cara del ministre», i la revista de grandios exit

Que és gran Barcelonala

amb sis quadros, d'assumptes d'actualitat. Present de formoses flautes a tots els concurrents.

PALACE CINE SALO DE MODA

Avui, dimarts. Grans sessions a benefici dels empleats d'aquest saló. Magnífic programa: PERQUE M'HE DESPERTAT; el formós film de grandios exit SI JO FOS REI, per William Ferman; HUM SONADA, per El, i CALDERILLA, per Charles Ray. — Demà, dimecres, estrena de la gran pel·lícula exclusiva d'aquesta empresa, SUBLIM ABNEGACIO.

Saló Catalunya Gran Cine de Moda

Avui, dimarts, segon i últim dia a benefici dels dependents d'aquest Saló. Programa nou i escollit, diferent del d'ahir: «Retrat etípic», per l'inimitable Douglas Fairbanks; «La coqueta irresistible», per la genial Constance Talmadge; «Nobleza fuls», per la nena Baby Peggy; «Tomaset pagès», gran broma. — Demà, dimecres, tarda i nit, grandios programma. — Dijous, represa de l'èxit més gran del Rei Programa Ajuria, «Abnegació» i «El noi del colmado». L'èxit més gros d'en Tomaset.

KURSAAL - Aristocràtic Saló PALAU DE LA CINEMATOGRÀFIA

Avui, dimarts, colossal i extraordinari programa a benefici dels empleats d'aquest saló. CONTRACIE DELATOR, grandios assumpte dramàtic d'interessant argument: COR DE NINA, formosa comèdia sentimental, interpretada per la gentil artista Vivian Martin. La portentosa obra d'èxit mundial, MADAME DUBARRY, interpretada magistralment per la genial artista Pola Negri, colossal representació; BISCOTIN, ENCENADOR AUTOMATIC, formosa i divertida comèdia vedèvilesca, pel célebre artista Biscot. Tarda i nit, insuperable i selecte programa. — Demà, dimecres, represa de la formosa pel·lícula L'EXPERTA EN AMOR, per Constance Talmadge, i represa de la divertidissima cinta SET ANYS DE MALA SORT, pel popular Max Linder; ELS FAJGS ROIGS, AMORS DE PACO, i altres.

TURO PARK PARC DE MODA

Deliciosos jardins. Diàriament concert per la Banda de Caçadors de Barcelona. Cada nit, de nou a dotze,

SOPARS amenitzats per l'admirable ORQUESTRA VIENESA a la terrassa del Restaurant Coberts a 750 persones i a la carta. Servel d'autòmnibus des de la Plaça de Catalunya al Turó-Park.

ENTRADA DE PASSEIG 50 CENTIMS

Nota: Dijous vinent, gran festival a benefici de la Creu Roja.

Frontó Principal Palace

Avui, nit, dos interessants partits.

EDEN CONCERT

Avui, 12. — Èxit enorme de Carme Ferrer i Maria Pujol. Avui, debut del celebre Petit FOLIERS. Molt aviat: debut dels «Estatuaris Vivents. Orquestra Trigana Planas.

Els que viatgen poden adquirir LA VEU als següents llocs:

MADRID. — Gener i C. «Minerva». Centre de subscripcions i cobraments. Tudescos, 39 i 41, baixos.

També es ven al quiosc del carrer d'Alcalá, cantó a Peligros, de don Patric Lujan.

A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 69.

A VALENCIA: A «La Correspondència de València». Missana, 7 i 9.

A PERPINYÀ: Francesc Cornellà.

A PORT-BOU: Jaume Subirana.

A LISBOA: Al Palau Conde d'Almada, Largo S. Domingos, 11.

A LISBOA: Tabacaria Restauradores, i «Messegaries de la Presse», rua d'Ouro, 146.

A OPORTO: Rua Santa Catarina, 53.

A COIMBRA: L. Miquel Bombarda.

A BRAGA: Conceição da Rocha (agent).

A FUNCHAL: Jacint Figueira (agent).

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

SENAT

Madrid, 17. 9'15 nit.
Protesta el senyor Goicoechea del propòsit de subvertir totes les pràctiques i tots els procediments portant l'expedient al Parlament. Primer ha de resoldre el poder executiu i després que es porti a la fiscalització de les Corts.

Fa notar que no és possible que el Govern es comprometi a no ampliar les xifres del pressupost de despeses, pujar significaria el propòsit de deixar reduït l'exèrcit d'Africa a la xifra de 68.000 homes.

Això és un perill, pujar seria temerari repatriar més soldats; però també és vergonyós no repatriar aquest exèrcit, deixant-lo en una passivitat que el desmoralliza.

Cal un objectiu, i no pot ésser altre que la dominació a tota la zona espanyola, pujar com que no dominen els francesos en la seva mena, els amenaça la dominació de Tazzia, així el problema de Melilla és només de la dominació dels beniufragues.

Censura que es tingui inactiu l'exèrcit d'Africa, i li estranya que es consideri impossible el desembarcament a Alhucemas, que és una operació com les que signifiquen desembarcament en camp enemic.

Afirma que es sensible la sensació que es dóna al país de que Espanya no pot dominar aquests quants esplifats.

EL PRESIDENT DEL CONSELL. — Convé que consti aquesta afirmació de S. S.

El senyor GOICOECHEA. — Reconeix el senyor President que les meves intencions són pures i responden a convicions.

Tracta de la missió de l'Alt Comissari i si ludeix el marquès d'Alhucemas perquè creu, sigui civil sigui militar, que la seva missió es realitzar el protectorat.

Compara el problema del Marroc per a Espanya amb el de Tripoli per a Itàlia, i recorda que a Itàlia no hi ha hagut de recórrer a les armes després de l'assag de missió civil, i és que en la qüestió musulmana no pot haver-hi altre sistema que el francès: el fer una separació d'amics i enemics, de lleials i desleials, per a premiar els uns i castigar els altres.

Per això i per a mantenir l'ordre cal l'acció de les armes.

Examina el pressupost i diu que la consignació del Jàliba li sembla insuficient.

Perquè el Marroc no pés sobre el pressupost espanyol, és necessari que es valorizi, i per a arribar a aquesta valorització cal primer que res l'ocupació total de la zona.

Parla de la política internacional i convé que cal una col·laboració lleial amb França; però això no pot significar plegar-se davant tots els desigs del partit colonialista francès.

Protesta que durant el viatge del President de la veïna República a l'Africa en un discurs es digué que França exercia un protectorat i Espanya tenia una zona d'influència. Com si en el tractat de 1912 no es parlés de dues zones d'influència, l'espanyola i la francesa, i de dos protectorats, l'espanyol i el francès.

Es refereix als esforços que s'han fet des del bâne blau per a mantenir durant la guerra una benevolà neutralitat amb França i amb Anglaterra.

Termina el senyor Goicoechea mostrant-se optimista i assegurant que Espanya té mitjans per a realitzar tots els seus ideals.

El PRESIDENT DEL CONSELL li contesta.

Crea que el senyor Goicoechea ha procedit a impulsos de l'apassionament durant el seu discurs, i es planya de no haver merescut d'ell la mateixa benevolència que concedí el Gabinet del senyor Maura.

Manifesta que ell abans que l'opinió es considera obligat a servir l'interès públic.

Diu que pel març el Govern anterior encara no havia aconseguit satisfacer els dos desigs de l'opinió, per als quals se li remetien tants elements: castigar als beniufragues i desembarcar a Alhucemas.

Afirma que ell entén que aquella operació no és convenient ni és oportuna. No creu en la utilitat del

desembarcament a Alhucemas, i aquesta creença la continua sustentant.

Es refereix a co que es convingué amb el general Berenguer i diu que el que redactà aquesta nota que tots dos firmaren sabrà el que es demanava i el que es necessitava.

El general BERENGUER. — Demano la paraula.

El senyor SÁNCHEZ GUERRA afirma que els objectius que es convingueren en aquella nota gairebé tots estaven ultimats quan el general Berenguer dimíti i deixà d'Alt Comissari.

Tracta de la repatriació de tropes i diu que es trameteren a la península aquelles que es convingué amb el general Berenguer.

Pel demés, massa sap que la repatriació no pot fer-se sense ordre ni concert.

No està conforme amb co que ha dit el senyor Goicoechea de que ha guem d'ocupar militarment tota la nostra zona. Per això Espanya no té capacitat financera ni militar, ni es tampoc aquesta la missió que li concedeixen els tractats.

Referint-se a l'expedient Picasso, diu que el Govern s'hi inhibí en tota l'actuació del Consell Suprem de Guerra i Marina, creient que amb això feia un favor al general Berenguer i veillava pels prestigis de l'alt tribunal.

En aquesta qüestió afirma que el Govern ha fet el que havia de fer.

Contestant a la part internacional del discurs del senyor Goicoechea, elogia al Govern que mantingué durant la gran guerra una política de neutralitat benevolà per als països aliats.

Quant als nostres drets al Marroc, com és natural no pot ser menys de dir que s'han defensat.

Afirma que el general Burguete complira la missió que el Govern li ha confiat, amb les col·laboracions que fossin necessàries, i diu que el Govern no cometra la insensatesa d'efectuar la repatriació sinó quan estigué assegurada la nostra seguretat al Marroc.

En una paraula: es procurarà en tot el possible estalviar a Espanya sacrificis de sang i de diners.

El senyor GOICOECHEA rectifica. Insisteix que el Fiscal del Consell Suprem de Guerra i Marina està a les ordres del Govern, del qual ha de rebre instruccions, i en aquest assumpte ha de dir que el Govern ha procedit amb negligència.

Voi dir que entre l'Alt Comissari i el Govern ha d'existir per part del primer una gran subjecció, i respecte del segon una gran solidaritat. El Govern ha faltat a aquesta solidaritat. El general Berenguer ha exagerat la submissió. El que hi ha hagut es que el president del Consell ha posat en pràctica la teoria de Maquiavelo: «Fes el bo per tu mateix i l'odiós per un tercer.

Considera necessari que el Govern dugui quins són els objectius militars al Marroc, pujar no és possible sostendre allí un exèrcit sense una finalitat, sense un objectiu, sense un pla, que és necessari que sapiga el país.

El PRESIDENT DEL CONSELL rectifica.

Insisteix que el Govern ha mantingut converses amb el general Burguete, el qual porta instruccions que no pot revelar.

El senyor PÉREZ CABALLERO intervé.

Manifesta que el marquès d'Alhucemas no ha assistit a aquest debat per entendre que seria plantejat demà, segons estava convingut, però que pot dir que els cabdills liberals marxen d'acord pel que fa a la política a seguir a l'Africa.

El senyor GOICOECHEA. — Exacte.

El senyor PÉREZ CABALLERO diu que Espanya no pot sostraure's al problema del Marroc, perquè és una nació essencialment mediterrània.

L'opinió no està degudament preparada, per falta d'orientació definida i de pla conequé.

El general BERENGUER fa us de la paraula, i sent notar la inferioritat de les seves condicions per a intervenir en un debat on han parlat tan grans oradors.

Creu que ha aconseguit tots els objectius que se li assenyalen i tots

les instruccions que va rebre del Govern.

Sembia que se'm censura que l'exèrcit a les seves ordres de 150 mil homes donés tot rendiment. França sosté que un exèrcit semblant no realitza aquests objectius que sembla asenyalar l'opinió espanyola. A més a més cal fixar-se en què amb aquest exèrcit havia de cobrir els fronts paral·tics: el de Tetuan, el de Melilla i el de Larraix.

Qualsevol qui serenament estudii aquestes circumstàncies observarà que les forces posades així no són tan considerables, i molt més tenint en compte que la moral de l'enemic està exaltada amb motiu del desastre d'Annual. Tenint això en compte es veura que no hi hagueix tanta lentitud. El que si tingue molta lentitud tou la falta d'orientació.

Diu el senyor President del Consell que en la nota que subscriví hem hagut la conclusió d'evitar el cansament de l'opinió i la desmotivació de les tropes. S'ha fet tot el que ha estat possible, i s'ha arribat a la repatriació de 30 mil homes, de manera que puc dir que tots els objectius que m'assigna el Govern han estat complimentats.

Sobre l'operació d'Alhucemas abans de juliol diu que l'operació està fàcil realitzar-la, comptant amb l'ajuda política i amb l'amistat de la regió de Tensaman. Després de la qüestió de Melilla el desembarcament hauria estat difícil i perillós.

Aquest és el primer debat sobre el Marroc a què assisteix i li ha produït una veritable confusió d'àmbs, pujar no arriba a distingir tot el que es diu de comissaris civil i comissaris militars. Jo he estat dos anys comissari civil i no comprend aquesta diferència.

Afirma que el protectorat està en implantació a tots aquells llocs on dominem, però que falta l'accio civil, que consisteix en que s'aporti capital, indústria i comerç. Mentre no es faci això tot el que es digni del protectorat serà un joc de paraules.

Termina afirmando que per a arribar al protectorat es necessari passar per l'ocupació militar.

El PRESIDENT DEL CONSELL està conforme amb la teoria exposada pel general Berenguer de que el desembarcament a Alhucemas hauria estat fàcil amb amics i col·laboradors a la costa i a la platja, però amb enemics en aquells llocs i amb la costa artillada aquesta operació era temerària.

El general BERENGUER. — Però no es prorrogui la sessió fins a terminar.

Es dóna per terminada la discussió de la totalitat.

La Comissió praga al president que es porrigui la sessió fins a terminar la discussió de l'articulat d'aquest dictamen.

El PRESIDENT entén que encara queda prou temps de sessió per a fer la pregunta a la Cambra.

El senyor AZPEITIA defensa un vot particular al capítol primer.

Intervé el marquès de PILARES i els contesta el ministre de MARINA.

Queda retirat el vot particular.

Sense discussió s'aproven els resultats del dictamen.

S'acorda la sessió a les 8.30.

INCOMUNICACIÓ

Diu una nota de Guerra:

A conseqüència de la col·guda d'un cable d'alta tensió sobre les línies telefòniques i telegràfiques de Cruta-Tetuán, està interceptada aquesta comunicació entre les dues places.

Pel dit motiu el comunicat de Guerra no es rebrà fins entrada la matinada, que se suposa que estarà apagada l'resentada avaria.

MANIFESTACIÓNS DEL PRESIDENT

Hem parlat aquesta nit amb el senyor Sanchez Guerra, el qual, sorint al pas de certis rumors que acullen els diaris, s'ha apressat a desmentir-los.

No és cert — ha dit el president del Consell — que jo em proposi presentar al Rei la qüestió de confiança

— de seguida — i que el seu resultat

— no siga la qüestió de la dissisió del

ministre de la Guerra, al nomenament del nou Alt Comissari i al nomenament seu per a ministre de la Guerra.

Tampoc és exacte — ha afegit — que per això jo deixi la cartera de Guerra. De manera que no tenen tota la qüestió de la Guerra, al nomenament del nou Alt Comissari i al nomenament seu per a ministre de la Guerra.

En resum: el general Burguete és partidari d'una acció al Marroc que, lluny d'excloure l'actuació política, hi trobarà la seva més ferma base.

Dins de l'acció militar es mostra oposició a la tècnica practicada fins ara, d'anar sembrant de blocus i posicions inútils tot el territori.

La seva afirmació de què el moviment és una multiplicació de les tropes abona tals propositos.

Declara la necessitat de formar un gran exèrcit colonial, no solament per la seva utilitat militar, sinó també per l'eficàcia política que això tindrà en un país essencialment guerrer.

Larraix, després de més de 40 anys de convivència amb els indígenes en aquella província mogrebina. Els mateixos útils serveis pot prestar el secretari de la Comissaria, senyor López Ferrer, que el general Castro Girona.

En resum: el general Burguete és partidari d'una acció al Marroc que, lluny d'excloure l'actuació política, hi trobarà la seva més ferma base.

Dins de l'acció militar es mostra oposició a la tècnica practicada fins ara, d'anar sembrant de blocus i posicions inútils tot el territori.

La seva afirmació de què el moviment és una multiplicació de les tropes abona tals propositos.

Declara la necessitat de formar un gran exèrcit colonial, no solament per la seva utilitat militar, sinó també per l'eficàcia política que això tindrà en un país essencialment guerrer.

EL TRACTAT AMB ANGLATERRA

Avancen les negociacions per a concertar el tractat de comerç entre Anglaterra i Espanya.

Es diu que per ambdues parts s'ha posat el major interès perquè l'estament tractat es firmi dintre de la segona quinzena del mes actual.

ATROPELLS

A conseqüència d'atropells durant les darreres vint-i-quatre hores, han resultat mort un nen de quatre anys i ferides vuit persones.

EL PEIX

Ahir foren assistides a la Casa de Socors de la Inclusa dels Veïns del carrer de Segovia, núm. 55, per haver estat víctimes de la mala qualitat del peix.

ELS INTEL·LECTUALS

I EL SUPREM DE GUERRA

Aquest matí ha estat remès a Ciudad Real, on es troba, el següent document al general don Francesc Azulera, president del Suprem de Guerra i Marina:

«El Consell Suprem de Guerra i Marina, dona en aquests moments la sensació confortadora que a Espanya es ancora possible la justícia.

La part més tràgica de la tragedia d'Annual, no era ja el nombre de vides segades, sinó el convenement que tots enten a l'ànima que per aquella desfeta, com per la de l'any 1898, no s'exigiria cap responsabilitat.

El Consell Suprem de Guerra i Marina torna la confiança a l'ànima.

Nosaltres, que creiem que el mal de que mor Espanya es aquest, la desconfiança, volem custodiar amb el nostre encoratjament aquest Consell que di

lla, per a ocupar Benisal i Tafersit, als de Ceuta i Larraix, per a conquerir Xauen; per a establir el pas pel Fondak d'Aydadia, per a sometre i ocupar les cabiles d'Anguera, Beni-Gorjet, Beni-Aros, Ayerit, Gomara i altres, els noms de les quals estan gravats a la vostra memòria.

També haguéreu de realitzar a reacció al territori de Melilla, conquerint, després d'un dur cop de l'enemic, en poc més de set mesos, territoris perduts que havia costat més de dotze anys conquerirlos, permetent-me, merces al vostre esforç i l'abnegació remetre una extensió de zona de protectorat moltes vegades més gran que la que valgà rebre, oberta tota al trànsit, indispensable i translladats els nostres límits, que a la zona de Tetuan eren de l'hora de la població, a deu quilòmetres més enllà.

Aquesta fou la nostra tasca, esmaïtada d'episodis de la campanya dels quals podem restar orgullosos, i que perduraran en el nostre record com les exercícies del soldat. Jo us desitjo i tinc la seguretat que les vostres rellevants virtuts i a les condicions haureu de demostrar-les sota el comandament del meu digno successor.

A tots us saluda i reitera les gràcies per la vostra abnegada cooperació aquesta vostre general en cap, Díman Berenguer.

ROBATORI EN UN TREM

Una parella de la guàrdia civil del lloc de Nueva Numancia, en fer aquella matinada el recorregut de la seva demarcació, s'ha trobat amb què al quilòmetre 4 de la línia d'Andalusia hi havia senyals inequívocs d'haver-se perpetrat un robatori de consideració en algun tren correu.

Comença per trobar dos grans paquets dirigits a les tropes d'Africa, quatre més amb robes també per a l'exèrcit, uns 65 paquets més de correspondència per a Gibraltar i una saca de gran tamany de les usades per a aquest transport: buida. Més en davant ha trobat els embolcalls de 14 paquets postals consignats a Ceuta i Gibraltar.

De tot això sembla deduir-se'n que el tren robat ha estat el correu d'Andalusia.

També sembla indubtable que els ladres han anat tirant els objectes fins a Aranjuez, puix les parelles de la guàrdia civil d'aquella demarcació han trobat paquets, el contingut dels quals desconeix, fins el moment present.

L'atestat aixecat per la parella ha estat cursat a la Direcció d'ordre públic i al Jutjat de guardia.

LA JUNTA DE SUBSISTÈNCIES

Aquesta tarda, a les sis, s'ha reunit la Junta de Subsistències per a tractar de la projectada elevació de les tarifes del fluid elèctric.

S'ignora co' que s'ha acordat, però l'alcalde den tenir por, respecte a això, quan té convocada per al dia jous l'assemblea en la qual es tractarà de la contesta que ha de donar l'Ajuntament.

L'ESTIUIG DE LA CORT

Aquesta tarda, a última hora, ha marcat cap a la Granja el Rei, amb el propòsit de visitar la infantessa Isabel i dinar en la seva companyia.

Denia al migdia, se suposa que emprendrà el viatge cap a Santander per a començar la jornada d'estiuig.

Probablement el monarca romandrà pocs dies a la capital muntanyenc, tornant a Madrid.

Aquestes visites es repetiran sovint per a poder estar atent al curs dels esdeveniments que puguin succeir durant l'estiu.

NOTA BURSATIL

A la sessió de Borsa hi hagué poca animació als cabals públics.

Deus valors industrials es destaquen els ferrocarrils, que guanyen tres enters i mig els Nords i els Alacants.

També pugen dues pessetes les accions del Río de la Plata.

Poca animació en moneda estrangera, guanyant els francs un enter, les lluïres 17 cèntims i els francs sis-sos 30.

Els marcs i francs belgues no vanien i les lliures cedeixen 85 cèntims.

COMIAT

A l'última hora de la tarda estigué a l'Alta Cambra l'Alt Comissari general Burgette, el qual ha anat a saludar el senyor Sánchez Toca i acudirat-se'n.

NOTES DONOSTIARRES

Sant Sebastià. — En el sudexpress passat aquest matí en direcció a San Juan de Luz la duquessa de Talavera amb els infantets fills de l'infant don Ferran.

A l'estació foren saludats per la Reina Cristina i les autoritats.

El cònsol de Suècia ha visitat avui les autoritats.

L'Ajuntament obsequiarà el viatge

dissabte amb una recepció, els tripulants del vaixell suec «Tristechet».

Notícies de Buenos Aires diuen que el primer partit jugat per l'equip de la Reial Unió amb l'Argentí, obtingué aquest quatre gols contra zero.

LA VAGA DE BISCAIA

Bilbao. — Avui han celebrat els patrons metal·lúrgics una reunió amb els delegats del Govern.

Han canviat impressions sobre l'estat del conflicte.

Aquest està pendent de l'Assemblea que celebraran demà els obrers, en la qual es votarà si s'ha d'acceptar o no la fórmula proposada pels senyors Artigas i Palacios.

LA PARALITZACIÓ A LEON

León. — Avui ha començat a regir el locat i amb tal motiu no s'ha entrat avui al treball.

La vaga abraça tots els oficis del ram de construcció.

Els obrers han recorregut els carrers amb gran orde.

Les autoritats adopten gran nombre de precaucions.

En aquests moments es reparteix un manifest a l'opinió.

El conflicte tendeix a empitjar.

FUGIDA

Santander. — Un jove de 25 anys anomenat Albert Ramírez, solter, apoderat d'una casa de viatgers, propietat d'una tia seva, anomenada doña Julia Labra, feu efectiu un taló del Banc per valor de 52.000 pessetes, iahir, diumenge, va desaparèixer del seu domicili.

La seva tia va avisar la policia de la desaparició i els agents practiquen actives gestions per a trobar el fugitiu.

L'AUTOR D'UN CRIM

Sevilla. — Fa un quant temps que als voltants d'aquesta ciutat en un lloc conegut per Miraflores aparegué en una cabanya el cadàver d'un home cremat.

Malgrat les gestions que es van realitzar no fou possible aclarir la personalitat de l'individu cremat.

El dia 5 del corrent, fou detingut al poble d'Alariz, un individu anomenat Elies Coronel, de 35 anys, natural d'Almodóvar del Campo, el qual va recórrer diversos pobles passant per llenyater.

Interrogat per la guàrdia civil, es va declarar autor de la mort del dit individu, amb el qual, el dia abans del crim, va sostindre una discussió, tractant de la compra d'una cavalleria.

El Jutjat de la Magdalena de Sevilla ha estat al «Cortijo de la Sierra», i ha interrogat al detingut.

El jutge guarda sobre aquest assumpte gran reserva.

PROTESTA

Sevilla. — Aquest matí ha visitat al governador, una comissió de mares de soldats, protestant que no es compleixin els reglaments i demandant que a l'Africa es repatriés els soldats per l'ordre que han marxat al Marroc.

El governador interí els va recomanar que entreguessin una instància que ell trametria al president del Consell de ministres.

CRIM PASSİONAL

Las Palmas. — Al pati de l'Audiència es trobaven avui citats pel Jutjat, per a declarar, Francesc Lavalí i Estela Brandesa.

El Francesc havia tingut relacions intimes amb la dita jove i l'abandonà per a contraure matrimoni amb una altra.

Un germà de la noia va presentar l'opportuna denúncia.

Quan se'l cridava al despatx del jutge l'Estela s'apropà al seu ex-promès, i després d'increpar-lo, es va treure una pistola i va intentar dispara-la sobre el Francesc.

Aquest li subjectà la mà i li va pendre l'arma, però Estela, amb la mà que li quedava lliure, es va treure una navaja barbera que portava en una butxaca i va donar-li un tall al coll que quasi li va separar el cap del tronc.

El Francesc va caure mort, i la promesa, girant-se als que havien presenciat el succeix, va exclamar:

— Jo l'he matat; he veniat la meva honra.

PARTIT DE FUTBOL

València. — Avui es juga un partit de futbol al camp del Gimnàstic entre els equips d'aquesta contra l'Espanya, de Barcelona, campió de segona categoria, vencent el valencià per set gols contra tres.

ARRIBADA FORÇOSA

Bilbao. — Ha entrat en aquest port, d'arribada forçosa i ambavar, el vapor «Donete», el qual es va veure sorpres per un temporal al Cantàbric

quan es dirigia a Anglaterra.

Aquest vaixell, que havia estat comprat l'any passat per una cass anglesa i que havia estat fins ara requisat pel Govern, per al transport de tropes al Marroc, anava a ser remes en rendir visita a la casa comapradora.

EL CAP DE LA LEGÍO

Madrid. 18, 2 matinada

Orense. — Ahir arribà el cap de la Legió, senyor Millán Astray, romenant algunes hores amb uns parents.

Anit passada fou obsequiat amb un banquet a l'Hotel Miró.

ANIT DE LA LEGÍO

L'alcalde pronuncià breus paraules de salutació i elogis al cap de la Legió.

El senyor Millán Astray va pronunciar un patriòtic discurs.

Es mostrà partidari de la creació d'un exèrcit colonial que auxiliï l'obra del protectorat.

Al banquet — la qual cosa ha estat objecte d'alguns comentaris — només hi assistiren un comandant i dos capitans d'infanteria.

Amb l'objecte de comprovar co' que hi haques de cert sobre el plantejament d'una qüestió personal entre el president de la Comissió Informativa de l'Arma d'Infanteria, i el senyor Millán Astray, els periodistes han visitat el cap de la Legió, el qual ha desmentit rodonament el tal rumor, dient: — Ni sing ni he tingut cap qüestió amb Nouvillas.

Si bé es mostra reservat, puis només volia parlar de la Legió, va dir que jutjava perillosa la repatriació sense augmentar abans les banderes de la Legió.

Aquest és el principal motiu del seu viatge.

Parlant del protectorat civil, el qualifica d'utòpic.

En preguntar-li sobre l'opinió que tenia formada del nou Alt Comissari, es mostra reservat, sent en canvi una xardorosa defensa del general Berenguer, home honorable, com a cavaller i com a militar.

Obituarí

ENTERRAMENTS

Dona Concepció Morales i Valenzuela, vídua de Josep d'Urriola. Ha mort i sera enterrada demà, dimecres, a les quatre de la tarda. Passeig de Gràcia, 39.

FUNERALS

Don Esteve Dívi Saques. Mori el 8 del corrent. Funerals demà, a dos quarts d'onze, a l'església de Porrera (Diagonal, 450).

PARTICIPACIÓS DE DEFUNCIO.

El nen Joan Hosta Anglès. Mori el diumenge passat, als tres anys d'edat. Dona Rosa Balart Hernández. Ha mort, essent enterrada avui al cementiri de l'Est.

En Joan Mateo Viñuela. Comandant retirat. Ha mort, essent enterrat avui al Cementiri Nou.

Vida religiosa

Avui, Sant Frederic, bisbe i màrtir; Bru, i Santa Marina. — Demà, Sant Vicenç de Paül, confessor i fundador, i Santa Rufina, verge.

Quaranta hores: Demà, a la Capella de la Santa Creu (carrer de Magdalenes). Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona del Roser, a Sant Cugat, o a Montsió.

La missa de demà: Sant Vicenç de Paül, confessor, color blanc.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Tarsici, a la parroquial de Sant Joan, Gràcia.

Vetlla en sufragi de les Ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Santa Gertrudis i Santa Brígida, a la seva capella, Escorial, 155, Gràcia. — Demà, Torn de Sant Josep, a la mateixa capella.

— El dia 19, festa de Sant Vicenç de Paül, hi haurà les següents funcions a l'església dels PP. Paüls.

A dos quarts de vuit, Missa de Comunió general amb motets i plàctica, al justius a l'acte.

A les deu, Ofici solemne, en el qual es cantarà la gran Missa «Pauperes Sion in honore Sancti Vicentii et Pauli, fundatoris et Confessoris», a tres veus i orquestra, composta pel mestre de capella senyor don Joan Vidal i Roda, i farà el panegíric de l'insigne Apòstol de la Caritat el senyor prevere Jaume Ramis, C. M. Acabat l'Ofici s'entonaà l'himne a Sant Vicenç de Paül i es donaran a besos les seves relíquies.

— El dia 20, festa de Sant Vicenç de Paül, hi haurà les següents funcions a l'església dels PP. Paüls.

A dos quarts de vuit, Missa de Comunió general amb motets i plàctica,

a les sis de la tarda, exposició del Santissim Sacrament, Trisagí cantat amb orquestra, terminació de la Nit, panegíric pel senyor prevere Vicenç Queralt, C. M., reserva i benedicció, després de la qual es dorran a besos les relíquies del Sant,陪伴 acompanyant aquest acte amb el cant de l'esmentat himne.

Bisbat

— A Balsareny s'hi ha celebrat sota la presidència dels bisbes de Vich i Solsona, una Assemblea Mariana Comarcal.

— Han començat a l'església de Sant Vicens de Paul d'aquesta ciutat solemnmes cultes en honor del gran apòstol de la caritat.

Es veuen molt concregats.

La crisi de la indústria suro-tapera

(Discursos pronunciats al Congrés per l'ex-ministre nacionalista En Joan Ventosa i Calvell els dies 13 i 14 de juliol de 1922)

El señor VENTOSA: Yo, señores diputados, no había hablado hasta ahora, en el Congreso, de la industria corcho-tapona y de la gravedad de la crisis que atraviesa, a pesar de haber podido apreciar, por la representación que ostento, porque los organismos más autorizados de esta industria, las Cámaras de Comercio de Palamós y de San Felíu de Guíxols, se habían dirigido al señor Albert, digno diputado por La Bisbal, y a mí, rogándome que no diéramos estado parlamentario a este asunto, porque temían que, al hablarse de él públicamente, no sólo no se conseguiera nada efectivo, sino que se perjudicara la celebración de los Tratados comerciales que entonces se estaban negociando. Por eso, en compañía del señor Albert, he tenido mucho gusto en practicar reiteradas gestiones cerca del señor ministro de Hacienda, del señor ministro de Estado y de la Comisión que ha intervenido en la negociación de los Tratados comerciales, para tratar de la gravísima crisis por que atraviesa la industria corcho-tapona, y para demandar toda la atención y todo el interés del Gobierno para acudir en su auxilio por todos los medios posibles. Pero toda vez que se ha iniciado un debate, y más hoy, en que se ha llegado ya a la celebración del Tratado comercial con Francia y con algunos otros países, es inexcusable, en la representación que ostento, que tome yo parte en esta discusión, y que diga algo respecto de este problema.

Al hacerlo, voy a descartar todo aspecto político del asunto; me voy en este punto a limitar a recoger una alusión injusta de que ha sido objeto el ministro de Hacienda anterior a S. S., el señor Cambó, por su actuación, suponiendo que en la confección del Arancel había perjudicado a la industria y a la producción corchera. A ello sólo he de replicar affirmando que en el Arancel que aquel Gobierno confeccionó, en cuanto se refería a la industria corcho-tapona, resultaron plenamente satisfechas, absolutamente satisfechas, las peticiones que habían formulado los interesados en este asunto.

Y el señor Alvarado, con toda su autoridad confirma esta afirmación, diciendo que se atendieron en su totalidad las peticiones formuladas en virtud de acuerdo entre productores y fabricantes.

Y descartada ya esta alusión, a la que doy yo poca importancia, porque no creo que asunto de esta gravedad y de esta transcendencia, trágico, pudiera llamarlo, por el dolor que el mismo despertó en las comarcas afectadas por tan honda crisis, pueda ser objeto de escudos políticos; y voy a hablar brevemente, por la premura del tiempo de que dispongo, respecto al fondo de este problema.

La crisis de la industria corcho-tapona, señores diputados, obedece a una causa fundamental, a la falta de consumo. Antes había como mercados para la industria corcho-tapona todos los países del mundo; hoy, naturalmente, el mercado de Rusia absolutamente ha desaparecido; otros mercados, como el de Austria, el de Alemania, el de los Países bálticos y los de las nuevas naciones constituidas después de la guerra, con su gravísima crisis económica mundial, disminuyendo en primer término el consumo de esos artículos, como las bebidas de lujo, que pudieran iluminar superflua, de las cuales puede fácilmente prescindirse, han restringido la adquisición de tapones de corcho; y, finalmente, acaso el mercado más importante, el de los Estados Unidos, con la prohibición radical de las bebidas alcohólicas, prácticamente ha desaparecido. Con decir esto, está dicho el origen y la causa principal de la crisis que atraviesan la producción y la industria corcho-tapona en España. A estas causas fundamentales hay que agregar otras accidentales, una de ellas, la transformación de la pequeña en gran industria, que, naturalmente, ha hecho desaparecer el privilegio que aquella región de la provincia de Gerona disfrutaba casi de modo exclusivo, por la habilidad manual de sus obreros, que ha hecho que pudieran dedicarse en todos los países a la fabricación de tapones de corcho.

Y, finalmente, como causa accidental más inmediata y próxima, hay que citar la guerra de tarifas con dife-

rentes países, que, naturalmente, viene a cerrar las puertas de los mercados y escasos mercados que le quedan a la industria corcho-tapona. Remedios contra estos males. Hay algunas causas de la crisis que escapan absolutamente a la acción del Gobierno; yo he de reconocerla sincera y noblemente. En todo lo que hace referencia a la perturbación económica mundial que determinó el cierreamiento absoluto de algunos mercados y la reducción de otros, claro está que el Gobierno no puede tener influencia de ninguna clase y la solución no puede venir más que con el restablecimiento de la normalidad de la vida económica. Lo mismo debo decir de las leyes seca, dictadas en diversos países. Pero el Gobierno puede y debe ejercer una acción energética para remediar las otras causas accidentales de que he hablado. ¿Cuál ha de ser esta acción? Yo creo que para resolver el problema de la industria corcho-tapona y evitar que puedan otros países nacionalizar la industria, con daño de nuestra industria y de nuestra producción, no hay más como fundamental que la constitución de la Liga aduanera entre España y Portugal, que son los países esencialmente productores de corcho en cantidad y calidad, y que podrían, por medio de una acción combinada, llegar a monopolizar completamente la industria de la fabricación de tapones y de todas las demás aplicaciones del corcho. Y con esta nacionalización resulgarán también beneficiados los productores, en cuanto radicando aquí la industria, industrialmente obtendrían mejores precios para sus productos, sin que hubieran de sufrir la competencia de otros corchos extranjeros.

Otros remedios se proponen, a los cuales, señor ministro de Hacienda, yo no estoy absolutamente conforme. Entre ellos está, en primer término, el siguiente: el gravamen sobre la importación de los productos manufacurados de corcho del extranjero. Esto estaría bien si los otros países no hubieran de responder con medidas de represalia; pero no podemos, naturalmente, pretender nosotros que si gravamos las importaciones de corcho a su entrada en España, los otros países se queden con lo brazos cruzados y no respondan con medidas análogas a la nuestra. Y como nosotros en lo del corcho tenemos un factor primordial en poder exportar, porque sabemos que en igualdad de condiciones nuestra producción y nuestra industria habrá de prevalecer sobre la producción y la industria extranjera, impidiendo que pueda preaver la política iniciada en muchos de ellos de dejar libre la importación de las primeras materias y gravar los productos manufacturados, con daño de nuestra industria y en definitiva de la propia producción nuestra.

Por el distrito que represento, por el pueblo en que pasó los veranos, estoy en constante relación con aquella comarca, y he podido apreciar que la crisis no es sólo una crisis económica de la industria: llega ya a la miseria fisiológica, al hambre de los obreros. Creo que el Gobierno en este respecto (refiero con ello una indicación que ha sido hecha antes de que el Sr. Ministro de Fomento llegara a la Cambra) puede indudablemente contribuir a aliviar esta situación, procurando que en una u otra forma, con la realización de obras públicas, los obreros de la industria corcho-tapona, aunque no encuentren campo adecuado a su actividad y a sus especiales aptitudes, tengan al menos el medio de permanecer en su país sin morir de hambre. Algo he conseguido en este sentido, pero es muy poco en relación con la necesidad, y el Gobierno debe hacer muchísimo más, es un deber de humanidad, urgente y perentorio.

Pero hay otro problema que es especialmente delicado, que es el del gravamen que se establece sobre los desperdicios de corcho. Yo creo que el gravamen de los desperdicios de corcho, si hubiéramos llegado a la unión aduanera con Portugal, tendría una eficacia incontrastable, porque España y Portugal serían los dos únicos países en realidad productores de desperdicios de corcho; por consiguiente, podrían tener un monopolio de todas las industrias que utilizan aquellos desperdicios del corcho como primera materia, hasta el punto de que yo tengo la seguridad de que los mismos industriales de los Estados Unidos que hoy se dedican a su fa-

bricación, si tal unión se lograra, vendrían a nacionalizar forzadamente sus industrias en España. Pero hoy, sin que aquella unión exista, es éste un problema muy delicado, que suscita entre los industriales corcheros una gran disparidad en cuanto a la conveniencia de gravar o no los desperdicios de corcho; porque, paralizada casi la exportación de los tapones, el único medio que ha quedado en estos últimos tiempos de mantener la industria y dar trabajo a los obreros ha sido la producción de desperdicios, y naturalmente, si hoy se estableciera un gravamen excesivo, habría el peligro de que los desperdicios que se produjeran en Portugal sufrieran la industria de otros países, y que en España sufrieran una mayor depreciación los desperdicios que hubieran producido. De todos modos, es la industria de aglomerados de gran porvenir; hay que protegerla, estimularla y defenderla. Y en este sentido, encuentro muy bien que se haya establecido un tipo de gravamen como el que figura en el Arancel, con objeto de que si en los Estados Unidos se establecieran medidas prohibitivas a la introducción de los aglomerados y de los otros productos que se fabrican con desperdicios de corcho, pudiera España, elevando aquél derecho de exportación, contestar con una medida adecuada. Pero creo que el Gobierno debe proceder en este punto con mucha prudencia, oyendo antes a todos los elementos económicos interesados, para no agravar más la gravísima crisis que se padece en la industria corcho-tapona.

Respecto a todas las otras medidas encaminadas a la utilización del corcho para otros productos, sobre todo en los consumos que de ellos pueda hacer el Estado, la prohibición de tapar las botellas con caucho o goma, o con otros productos que han sido declarados por Corporaciones médicas antihigiénicas, creo que el Gobierno puede con ello coadyuvar a aliviar algo la grave crisis que se atraviesa. Y sobre todo, lo que es indispensable es que se preocupe, al concretar Tratados comerciales con Alemania y con otros países, de defender los intereses de la producción y la industria corchera, impidiendo que pueda preaver la política iniciada en muchos de ellos de dejar libre la importación de las primeras materias y gravar los productos manufacturados, con daño de nuestra industria y en definitiva de la propia producción nuestra.

Por el distrito que represento, por el pueblo en que pasó los veranos, estoy en constante relación con aquella comarca, y he podido apreciar que la crisis no es sólo una crisis económica de la industria: llega ya a la miseria fisiológica, al hambre de los obreros. Creo que el Gobierno en este respecto (refiero con ello una indicación que ha sido hecha antes de que el Sr. Ministro de Fomento llegara a la Cambra) puede indudablemente contribuir a aliviar esta situación, procurando que en una u otra forma, con la realización de obras públicas, los obreros de la industria corcho-tapona, aunque no encuentren campo adecuado a su actividad y a sus especiales aptitudes, tengan al menos el medio de permanecer en su país sin morir de hambre. Algo he conseguido en este sentido, pero es muy poco en relación con la necesidad, y el Gobierno debe hacer muchísimo más, es un deber de humanidad, urgente y perentorio.

Pero por encima de estas medidas circunstanciales y transitorias, lo que debe ser objeto de una atención constante es la adopción de la orientación única que puede llegar a salvar esta industria: es decir, la constitución de esta Liga aduanera hispano-portuguesa, que puede asegurar la solución de la crisis de una manera definitiva, recabando para España y Portugal el monopolio de la industria, dando pleno valor a aquellos privilegios que ha concedido la Naturaleza a la Península ibérica.

Y mientras tanto, adoptando, con el concierto de Tratados, con el fomento del consumo de los productos de corcho en el interior, con el estímulo a la transformación de la industria, con la concesión de créditos, todas aquellas medidas que puedan contribuir desde ahora a aliviar la crisis.

.....
El señor PRESIDENTE: Si el señor Ventosa tuviera bastante con dos o tres minutos....

El señor VENTOSA: Sólo un momento invertiré.

El señor PRESIDENTE: Entonces, tiene la palabra S. S. para rectificar.

El señor VENTOSA: Para recoger algunas de las manifestaciones que han hecho, contestando a las que tuve el honor de formular ayer, el señor Ministro de Hacienda.

Es decir, que las industrias nuevas que se establezcan en España para transformar el corcho en multitud de otros productos en los cuales aquella materia tiene aplicación, deben encontrar por parte del Gobierno, por parte especialmente del señor Ministro de Hacienda, la mayor benevolencia para concederles la mayor suma de estímulos y de facilidades a que la ley de Protección a las industrias da.

Voy a permitirme también llamar la atención de S. S. sobre algo que ha dicho hoy. En la negociación del Tratado de Comercio con Alemania sin perjuicio, naturalmente, de que el Gobierno y el señor Ministro de Hacienda examinen las conveniencias del conjunto de la economía española, yo creo que puede conseguirse por parte del Gobierno alemán una gran suma de facilidades. Esto tiene una grandísima importancia, porque la industria corcho-tapona había hecho de Alemania uno de sus principales mercados, hasta el punto de que muchas casas del Bajo Ampurdán, de Palafrugell y de .... ciudades tienen sus sucursales en Mainz y otras poblaciones de Alemania. Por eso yo, aunque lo creo innecesario, he de estimular el celo del Gobierno para que procure, en ese Tratado con Alemania, conseguir el mayor número posible de ventajas para esta producción y para esta industria, que tanto lo necesita.

Y, finalmente, voy a hablar de algo que proponía S. S. al hablar de una solución intermedia que permitiera la exportación de los desperdicios o residuos del corcho, sin perjuicio de ninguno de los factores que intervienen en esta producción.

Yo he de decir a S. S. que la solución intermedia que propone no me parece bien. Dicía S. S. como solución intermedia, que se obligara a los productores de desperdicios de corcho a abastecer las necesidades de la fabricación nacional, y que el sobrante podía exportarse. Las necesidades de la industria nacional, señor Ministro de Hacienda, están desde luego sobradamente abastecidas, porque sólo una pequeña parte de los residuos de corcho basta para satisfacerlas, y por tanto, no puede regularse atendiendo solo a las necesidades de la industria nacional la exportación de sobrantes, que ni puede restringirse, porque con ello se agravaría la crisis, ni debe fomentarse sin consideración a las circunstancias del mercado exterior y a la política arancelaria de otros países, ya que con ello se correría acaso un peligro: el de fomentar y estimular la creación y el desarrollo de la industria en otros países, y que después resultaría todavía más permanentemente peligroso y difícil la situación de la producción corcho-tapona. Pero, sobre todo en este punto, lo esencial es que el señor Ministro de Hacienda y el Gobierno no adopten decisión alguna que no esté perfectamente meditada, porque ese problema de la producción y de la industria corcho-tapona es extremadamente complejo, tiene multitud de aspectos, y, por consiguiente, antes de adoptar ninguna determinación, que pudiera ser fatal para una de las ramas de esta producción y de esta industria, el Gobierno debe consultar a todos los elementos económicos interesados, para que cada uno pueda hacer valer el aspecto parcial de sus peculiares derechos e intereses.

Per al diumenge vinent, dia 16, la Comissió d'Educació General, d'acord amb l'esmentat Laboratori Provincial d'Higiene, i amb la cooperació de l'Ajuntament de Valls, ha organitzat també un d'aquests actes de cultura i de sanitat popular.

Al Teatre Principal, a les dotze del migdia, el mateix doctor Agell i Agell donarà una conferència amb el tema, també, de guerra a les mosques.

La conferència serà il·lustrada amb tres pel·lícules.

Guerra a les mosques

CONFERÈNCIA A VALLS

Diumenge passat va celebrar-se a Girona, al Cine Gran-Via, una conferència del Dr. Agell i Agell, director del Laboratori Provincial d'Higiene de Barcelona, parlant dels perills que contra la salut pública i privada porten les mosques.

La conferència fou molt celebrada per la nodrida concurrencia que hi assistí i que passà d'un miler de persones.

L'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona en el curs 1921-1922

Els grans dies de juny han preparat el fi de curs, del primer any d'estada al casal nou del carrer de Verdaguer i Callis, i com sempre, els exàmens, davant dels respectius tribunals constitutius, han estat la sintesi brillantissima del treball docent dels nombrosos grups ben disciplinats, i quelcom de llur recolliment expectant pendura en toro de les aules i a les associades galeries de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona.

Tots els ensenyaments han passat l'acrisolada prova i fall definitiu, des de les classes de cuina casolana fins a les belles demostracions d'educació física i de gimnàsia plàstica i rítmica que els professors senyors Garcia Alsina i mestre Llongueras portaren a la pràctica amb un èxit que tots reconeixen degudament.

Totes les coses i totes les persones omplen alla llur comesa, i al seu voltant la serenor d'una pau ben guanyada acull al visitant que en les tardes xafoses de l'estiu i després de l'estriant cosmorama de la ciutat ve a la porta del Casal de la Dona com en el més sedent refugi i oasis en la fatiga del seu camí.

He trobat un públic nombrós que visitava l'Exposició de fi de curs amb l'interès i autoritat que li conferixa sa condició de multitud imparcial.

Si els notables autors reconegueren sempre la facultat de crítica espontània que estableix la psicologia pròpia de les agrupacions, amb més motiu aquest públic d'encertat instant tenint la preparació que li pres la cultura ambient i actual, pot amb la seva aprovació reconeguda consagrar la primacia de l'Institut de Cultura sobre les altres entitats culturals. Així les sales de l'Exposició han cridat poderosament l'atenció general, pujant en les labors, com en el dibuix i pintura, en confeccions, puntes i arts sumptuàries, nom la por qualificar — sense eufemismes — de notablessim certamen; per la seva qualitat, el seu nombre, excel·lències i progrés; pel bon gust i depurada execució que revelen les seves obres i per l'avenció patent que representa sobre les anteriors Exposicions. Ho hem de fer constar aquí encara que es fareix la modestia d'alguna il·lustre personalitat i de les Juntes de les Seccions Femenines, perquè no sabrem caliar un tan merescut elogi després de la nostra minúscula i distinguda inspecció de les sales, dels treballs i dels procediments pedagògics.

L'Institut de Cultura de la Dona ja ens tenia habituals als seus encerts i triomfs culturals; ja diiguérem en altre lloc que la seva marxa progressiva és ascendent sempre en la conquesta d'un Feminisme practic, evident i de bona fe. I no ens hauríem de sorprendre quan l'èxit corona l'obra conscient, de sòlida preparació i logio desenvolupament; però encara que sembli autoritària, insisteixo en reonexir inusitat avenc en aquest primer any del Nou Casal, que ha estat el brillant curs 1921-22.

En el present concurs no hi ha la teatralitat de consuetud en aquests casos; ni veiem els obligats preparatius de les exhibicions que tant deuen al decorat, a la llum, a la disposició de mobles i ornamentals florals, als tapissos, domassos, bronzts i garlands amb gallarts i altres. En

l'Institut de Cultura hom no veu res d'això; amb un sere criteri de l'estimació de valors, segons el mereixement, s'ha prescindit de «músiques i panjolls», i es rep als de fòra de casa amb el quotidià aspecte de dins de la llar. Sense portes tancades, certells, ni catallegs; així ometem, forçosament, els nous, però no regatges del mèrit de tantes alumnes distingides. Caminem pel clar recinte administrant la bona distribució i l'ordre; ja hospitalaria siegia de son planell, tan senzill, comòde i bell, on batega tranquil·la la vida docent, de ritme més ponderat que sonor. Per això no sonen xerradisses ni eròries ociosos que pertorben la seriosa quietud de l'estudi; sinó les parles cordials i pràctiques, els passos discrets i lleugers que no deixa la nostra presència foastera.

Escalem el darrer pis, dominem la Reforma. Allí s'ha instal·lat l'Exposició classificada d'acord amb la finalitat de les aules i llurs treballs exposats; per la qual cosa és com una gran escola-taller dels respectius ensenyaments que ofereix a la ciència

pública i general, en la seva obra completa.

La llum de la tarda omple la gran sala de Dibuix i Pintura, el conjunt de la qual és d'indiscutible importància. Les taules, cavallets, prestacions i parets ostenten una sèrie de treballs bellissims que fora llarg d'enumerar. Nobi abundor de dibuixos de figura, flors i paisatge, del natural hi ha molt i bo; de pintura a l'aiguada i al pastell, una varietat preciosa que en la decoració posa la seva nota d'elegàncies molt modernes; ventalls exquisits, tapets, coixins, pantalles selectes; alii la seda, el vellut, el paper, el pergami pintat i els projectes al llapis i a la ploma acusen el tresor vigorós i delicat de les mans ja expertes; les noves personalitats que es caracteritzen en la delicadesa de la línia, en el secret del clarobscur pastós de les artistes i mestresses futures... que continuaran un apostoliat de bellesa artística.

També tenim una impressió gratissima quan entrem en una aula intima; és com un salóet familiar, decorat per les flors artificials amb elegant senzillesa. No són les virelades flors d'antany, ni el vulgar aparador dels floristes. En búcar, cristalls i testos de majòlica, el grací ram de mimosa; les fines branques de muguet, el llessami, la margarida i el «no m'oblidis» mésencs; l'arbre diminut; l'ametller de tons susus, tenués i discrets, ens diuen la gràcia dels caparrons que s'inclinen per a veure l'efecte d'un pomell... No manquen les roses grans, molt roges, del «vermell pujat», que digué En Maragall; ni les campanetes «nipones»; ni els narcisos i nenúfars fabulosos i mòrbids, que ens mostren la destresa de les noies que faran de l'ensenyament i confecció de flors artificials, un dels seus més «bells oficis» i de seguir rendiment.

En una aula doble, dedicada a les pintaires, s'exposen, sense ostentació, les mostres difícils i riques de puntes del país i de l'estrange. Sobre paper grec, totjust apuntada, hi ha la bonica col·lecció perquè la gent ensaüsa pugui apreciar-la. Veiem unes ondes, de blonda blanca, platejada com escuma, que enquadra un dia qualque mantellina senyorial; les nostres puntes costaires mostren llurs dibuixos nous i no defugen la competència de la punta estrangera. Allí hi ha el punt de Venècia, el d'Aleçon, Bruselas, Malines, Irlanda. Punt d'aguila i de la Rosa. Renaixement. El tul d'il·lusió es recobreix amb roses dobles; les malles obertes de l'acant i frèvol tipus. I són els nostres fills i poixer els dibuixos de la terra... i són pintures nostres les que provaven d'apoderar-se del tresor d'art de la punta estrangera, per a implantar-lo, com el nostre, en el fons de la indústria nacional. Sera aquesta l'adaptació de les nobles randes exòtiques antigues i modernes, quelcom d'importància i valor artística, femenina i industrial, que no pot deixar indiferent cap persona de bon sentit, co que interessa especialment a la il·lustre presidenta de l'Institut de Cultura, que té singulars predileccions per la difusió de tan bell i lucratiu art femení, per l'esser de vera transcendència artística per a la dona i tenir la restauració de les rendes antigues, difficultats que seran pagades sempre a preu d'or.

No passarem sense entrar al Taller de Planya. Quadre blanc i placid d'Escola casolana; filat de cables per a les planxes elèctriques; taules molt grans i netes, on les planxadores presideixen i disposen als taulells les peces planxades primoroses i de tota classe de llenceria; coses que donen idea de quelcom selecte, que no sembla penós ofici de la planxa i si la bona presentació de la roba de casa, d'altar i d'ús particular en dia de festa major...

Baixem, després, a l'Exposició de vestits, la qual ha deixat molt endarrerir les anteriors — valgu aquest parer femení. — Les senyores han somrigut complaigudes davant de's vestits i bruses de les alumnes de l'Institut de Cultura, confeccionats amb la cura i coqueteria de l'ornament personal. Una llarga sèrie de meniques mostra la confecció en moltes fases de menor a major; de «diari» a «mitja gala» i fins de «tota gala», segons la condició individual de les notes. Mides, formes, robes i ornamentals van del vestit senzill al més guarnit. Al mig de la sala, un vestit de núvia molt bonic: és de crepó; una gran margarida del mateix cres-

po i unes pèrles a la cintura l'acaben bé amb la cua quadrada i llisa. Al voltant hi ha els vestits i bruses de colors clars, lleugers, amb brodats de natura, acer, granats. Es com el seguici d'aquella núvia... imaginaria, però, com totes les núvies... ideal.

L'Exposició de roba blanca és com la de les labors, un veritable apoteosi de final de curs. No hi manca res, des de les combinacions interiors més boniques als més rics jocs de taula, de llit, edredons, estores, biseles, bates, «sense», coses i gorrets. Ultima moada da. A tot arreu hi ha coses esquisites: brodats, mandes, aplicacions, calats, vainiques, fils tires, entredossos, veines, plegats, incrustacions d'ebul, de glassa, de guipur, de limon, de cluny, de valenciennes. Dírem, senzillament, que sembla l'exposició d'una núvia elegant i rica en una casa de confeció de primer ordre. Com en les labors, havem vist coses notables, fates per mans de... da que esculpien, pinten i cisel·len al cambra i amb màgiques agulles de mestria inimitable. Ultra el brodat espanyol, angles plumeis, irlandes, filipi i «ela doble», hi ha medalions i aplicacions de baix relleu molt formoses; entre guerrers, damasclles i amorets, havem vist un Ricard Wagner admirable. Les filadores artistes de l'Institut de Cultura han teixit en llenceria vaporosa i escollida tot un historial de primor, habilitat i art complet, que de fet ens assegura aqueix resorgiment de l'agulla, que ja es preconitza i avalua, malgrat la perfecció i solidesa que observem en els brodats a màquina de les indústries concurrents a tan important exposició de treball fement en 1922.

Tots hauríem de felicitar l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona per aquest assenyalat i merescut triomf. Desinteressat i incondicional és el meu modest elogi, perquè també resumeix el de tots els que han visitat l'Exposició aquells dies. I ho prova l'haver passat les dues hores llargues de la meva visita sense mesurar el temps; sense adonar-me que la nit era arribada... Nit clara i de lluna, quan passem pel pati on el cel sembla encara més blau al socó blau de l'ample edifici d'aquest «providencial» Institut de Cultura femenina, que prepara les dones a lluitar amb tot avantatge en la conquesta dels seus destins... que per lconeixement de llurs deures i responsabilitats, aportaran — dintre d'un ideal cristia — la més activa cooperació al progrés de la societat moderna.

Comtesa DEL CASTELLA

Juliol de 1922.

L'empréstit municipal

Tal com vam anunciar, ahir va tenir lloc la subscripció pública de les 80.000 Obligacions Municipals de 500 pessetes cada una al 6 per 100 d'interès anyal, pagadores per trimestres i amortitzables en 15 anys, a partir del 1928, pertanyents a l'Exposició de Barcelona amb garantia general de l'Ajuntament d'aquesta ciutat.

L'èxit del primer dia d'estar oberta la subscripció, va superar molt als càlculs dels més optimistes.

Sols en el dia d'ahir es van subscriure 60.000 títols dels quals 20.000 corresponen al Banc de Catalunya.

Aquest fet demostra la confiança amb què el públic barceloní acull la subscripció de les esmentades obligacions.

L'èxit de les entitats bancàries que de manifest distingint-se particulen, només cobrir les despeses de treize infants, per a formar tres Colònies Escolars d'un total de 75 nens i nenes, la Protectora agraria moltíssim que les persones que estimaen la seva obra trametin els donatius al seu domicili social, Arcs, 1, principal.

Els serveis de comunicacions

Ens diuen d'Altetfulla que, malgrat ésser aquell poblet només a dues hores i mitja de tren de Barcelona, el servei de correus és sumament irregular i lent. Les cartes surten d'allí a les sis del matí, i haurien d'ésser repartides a Barcelona després de l'arribada, a dos quarts de nou, però generalment no ho són fins al dia següent, de manera que en el temps de rebre una carta pel correu n'hi ha per a anar i tornar el recader, i que el destinatari de la correspondència la reclamí a través d'ell, no rebent-la per correu.

Un altre fet anormal que hi ha a les comunicacions amb dues compta-

que allí pohis, i que en qüestió de telèfons parla no massa bé en favor de la bona organització del Cos, és el següent: a la immediata vila de la Torredembarra, el telèfon admite conferències telefòniques que han de passar a través de diferents sots-centrals, però no pot admetre telefonemes, no sabem per quina raó. En canvi, de Barcelona cap allí, s'admeten telefonemes, que soLEN arribar quasi sempre tergiversats, no sabem per culpa de qui.

El Cardenal Gasquet a la Sagrada Família

Durant les hores que va romandre a Barcelona el transatlàntic en què realitzà el viatge, visita el cardenal anglès Gasquet, bibliotecari del Vaticà, el temple exploratori de la Sagrada Família, les obres en construcció del qual desitjava conèixer l'esmentat prelat. L'acompanyaven l'Abat mitrat de Montserrat, P. Marcet, puit el cardenal pertany a l'Orde benedictina, i don Josep M. Duran Mundó.

En arribar al temple fou complimentada pel capellà custodi, reverend don Gil Pàres, i l'arquitecte senyor Gaudí, visitant seguidament la cripta, on resa, i passant després al claustre del Rosari, on aprecia la decoració interior, i al taller de modelat, en contempla la maqueta de les obres pendentes de curs i els assaigs de noves estructures i estudis, detallades amb elles de diversos elements, com finestres, columnes, voltes, il·luminació, etc.

El cardenal féu grans elogis de les obres, les quals qualifica de portentoses, gaudint en l'expressió religiosa que arreu resplandeix.

Com que es dolia el visitant del poc temps, que per la dita causa, disposava, i signifiqués els seus desigs d'assabentar-se complidament del que li quedava per visitar, fou obsequiat amb dos exemplars de l'àlbum descriptiu del temple, la qual atenció fou agrada efusivament pel cardenal.

El cardenal felicità afectuosament l'arquitecte senyor Gaudí.

Les colònies escolars de La Protectora

Darrerament s'ha rebut a la Protectora l'ofert de pagar les despeses d'un infant per a les Colònies que organiza, de don Jaume Carné i don Antoni Miracle, i un donau de don Ferran Valls i Taberner.

Faltant només cobrir les despeses de treize infants, per a formar tres Colònies Escolars d'un total de 75 nens i nenes, la Protectora agraria moltíssim que les persones que estimaen la seva obra trametin els donatius al seu domicili social, Arcs, 1, principal.

L'èxit del primer dia d'estar oberta la subscripció, va superar molt als càlculs dels més optimistes.

Aquest fet demostra la confiança amb què el públic barceloní acull la subscripció de les esmentades obligacions.

L'èxit de les entitats bancàries que de manifest distingint-se particulen, només cobrir les despeses de treize infants, per a formar tres Colònies Escolars d'un total de 75 nens i nenes, la Protectora agraria moltíssim que les persones que estimaen la seva obra trametin els donatius al seu domicili social, Arcs, 1, principal.

En retirar-se el capitán general, fou saludat amb les salves d'ordenança.

A l'Asil Naval també hi hagué missa resada, a dos quarts d'onze, amb assistència de les senyores de la Junta, representants de totes les autoritats, i nombrosos invitats.

Als temples, les funcions religioses forensolemnissimes, especialment a la parròquia del Carme, al Santuari de Nossa Senyora del Carme i a Bellmunt.

A les barriades del Pedró i del Mont Carmel, hi hagué festes populars, veient-se molt animades.

Ahir, al matí, fou celebrat, a bord del «Río de la Plata», una missa de requiem en sufragi dels marins morts, havent-hi assistit, ultra l'officialitat i la tripulació del vaixell i dels restants vaixells ancorats en aquest port, les autoritats de marina.

Trets contra un tren

A les vuit del vespre, després d'haver sortit un tren de la línia del Nord de l'estació de Sant Andreu, va ésser disparat un tret que va ferir lleument un passatger, el nom del qual s'ignora.

La policia, un cop tingut notícia del fet, va donar una batuda per aquells voltants sense trobar ningú.

c.c.

Publicacions rebudes

— «Revista Popular». Número correspondent a la present setmana.

— «Revista Franciscana». Número correspondent al dia 8 del present mes de juliol.

— «Eve». Revista per a senyores. Número 123. Publica un sumari extens i selecte, abundant-hi les fotografies d'esdeveniments de la vida social anglesa, modes de la temporada, arts sumptuaris, etc., etc.

— «Iberica». Revista dedicada al progrés de les ciències. Publica en el número 436 el següent sumari:

— Alberto Aguilar López. — Feria de Muestras en San Sebastián. — Sociedad de Salvamento de Naúfragos. — Concurso y Exposición Nacional de Ganados. — Sericultura valenciana.

— Real Academia de Ciencias y Artes de Barcelona. — Cuba. V Congreso de Medicina. — Brasil. La medicina entre los «caingangs». — Santo Domingo. Meluscos terciarios. — VII Centenario de la Universidad de Pádua. — Conservación de los postes. — Centenario de Hauy. — Transformadores de 350.000 volts. — IX Congreso de Ferrocarriles. — El cinematógrafo en relieve. — Exploración del «Quest». — Crucero Marsella-Monaco.

— P. Manson. — Elefantidae quaternario. M. Faura. Pbro. — Los contenientes a la deriva. L. F. Navarro. — Bibliografía.

— «D'ací d'allà». El número darrer d'aquest popular magazine català publica el següent sumari:

Com s'han descobert els restes esquelètics de Mamut a Pedralbes. Emilia Mestre. — La VI Festa anual de l'Institut d'Estudis Catalans. — El Clavell. Maria Ramona Bolívar. — El F. C. Barcelona, campió. — Els vidres d'En Gol, Rafael Benet. — Sant Joan (poesia). A. Moliner. — Praga, J. R. Siaby. — Epigrames (poesies). Ricard Permanyer. — Les reines de la primavera. Arnau de Castellbó. — De l'Aplec de la Sardana. — «Molt Segle XX» (

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Assassinat de Lenin?

Estocolm, 18. — El corresponent del diari «Förenings Tageblatt» a Riga diu que sap de font absolutament segura que Lenin ha estat víctima d'un atemptat la nit del 3 de juliol, quan estava en camí cap al Caucas.

El seu cadàver ha estat tirat al riu Don, havent mort víctima d'un emmazinemant.

L'assassí és, segons l'esmentat corresponent, un dels membres del partit radical, que es troba actualment en el poder a Moscou. — Havas.

La vaga dels minaires als Estats Units

Washington, 18. — Els propietaris de mines de carbó bituminós es reuniren, acceptant en principi la proposició d'arbitratge de Harding.

Una delegació dels minaires vindrà a Washington per a donar compte de llur decisió a la Casa Blanca.

Als círcols governamentals es creu que l'Administració està elaborant un pla preveint l'explotació directa de les mines durant 48 hores, sota la protecció de les tropes federals. — Havas.

Les sessions del Reichstag

Berlin, 18. — El Reichstag ha aprovat la llei de policia criminal sense cap modificació a les proposicions redactades per les comissions corresponents.

També ha aprovat una estensa dels socialistes majoritaris fixant l'aplicació de la llei d'emprès forçats a les fortunes a partir de tres milions en lloc de cinc milions.

La fracció independent ha aprovat per 39 vots contra 17 la llei de protecció de la República.

Es creu que a partir d'avui dia 18 començaran les vacances. — Havas.

La propietat territorial a Mèxic

Mèxic, 18. — Segons informes fididis d'espanyols prestigiosos residents aquí, cal rectificar la notícia publicada fa uns dies pels periòdics europeus, segons la qual era precis renunciar a la nacionalitat per adquirir terres a Mèxic. Aquesta suposició és completament infundada.

Tampoc és cert que els trencens exiliats als espanyols fossin pagats amb bons, puis que aquests al llarg han arribat a imprimir-se, perquè, mancats de garantia, ningú hi haixia donat cap valor. — Havas.

La festa nacional belga

Bruselles, 18. — La festa nacional belga, que se celebrava el dia 4 d'agost, ha estat traslladada aquest any al dia 11 de novembre, per trobar-se la primera data en el període més intens de vacances. — Havas.

Els esports a Londres

Londres, 18. — L'equip anglès, que havia de jugar els dies 22, 24 i 25 de l'actual contra l'equip espanyol, ha renunciat.

L'espanyol beneficiaria del «Walkover». — Havas.

La Comissió belga a Xile

Santiago de Xile, 18. — La comissió donada pel president de la comissió belga ha obtingut gran èxit.

Els diaris dediquen calcosos elogis a l'esmentat president.

A la conferència hi assistiren nombrosos membres del Congrés i del Senat, i personalitats de l'alta societat xilena. — Havas.

Els deutes d'Anglaterra

Washington, 18. — Al departament d'Estat s'ha rebut un telegramma del coronel Harvey, ambaixador dels Estats Units a Londres, anunciant oficialment que la delegació britànica encarregada de discutir els deutes d'Anglaterra vindrà a Washington a primers de setembre. — Havas.

El Rei d'Espanya a Dauville

Paris, 18. — «Le Petit Parisien» li comuniquen de Dauville que el rei d'Espanya arribà a aquesta població el mes d'agost pròxim, on passarà uns dies. — Havas.

El tipus del descompte al Banc d'Holanda

Amsterdam, 18. — El Banc d'Holanda ha reduït el tipus de descompte en mig per cent. — Havas.

La bancarrota d'Alemanya

Paris, 17. — Parlant sobre la nova nota del Govern alemany en la qual aquest anuncia veure's obligat a suspender els pagaments destinats a compensacions sobre béns privats, diu «Le Temps» que espera que els governs aliats no cediran davant d'aquesta petició d'Alemanya. Estem convencuts, per altra part — afegix el citat diari — que encara que algun d'ells donés l'exemple d'estar disposat a sacrificiar els interessos de llurs nacionals, el Govern francès no secundaria tan descabellats propòsits.

Els deutors alemanys, perfectament solvents, es guardaren molt bé de pagar llurs deutes, quan el marc no estava encara massa depreciat, i deixaren aquest pagament a càrrec del Tresor alemany.

Avui, el Tresor alemany deutor — termina diant «Le Temps» — alega la seva insolvència. Ja que el Reich declara no poder pagar, tornem als alemanys que tenen el dinar. — Havas.

Recordant el començament de la guerra

Paris, 17. — Al discurs pronunciat a Jonchery, amb motiu de la inauguració del monument als caiguts en aquella localitat a la memòria del caporal Peugeot, primer francès que va caure ferit per les baies alemanyes en sol francès, el dia 1 d'agost de 1915, el president del Consell de ministres, senyor Poincaré, recorda l'ordre donada pels generals, a indicació del Govern, el dia 3 de juliol del mateix any, a totes les armes, inclos la cavalleria, de no franquejar una línia a deu quilòmetres de la frontera.

En compliment d'aquesta ordre, el lloc avançat que manava el caporal Peugeot estava el dia 2 d'agost a una distància aproximada de quatre cent metres a l'est de Jonchery, quan el caporal Peugeot i els seus homes van veure arribar a cavall, a tota brida els primers genets alemanys.

El tinent que els comandava va donar un cop de sabre a un dels soldats d'aquell lloc, avançant-se contra el caporal.

L'un i l'altre van resultar morts en la batalla, i la petita tropa es porta heroicament en aquella primera acció.

El tinent que va caure, pogué ésser perfectament identificat. Es deia Capell Mayer, del cinquè de Caçadors a cavall, de garnició a Moulineuse.

El primer ministre francès, M. Poincaré, afegí, després de donar aquestes dades, que de l'any 1912 ençà el Govern francès sabia que aquest regiment o el 22 de dragons, del qual formava part la 29 brigada de cavalleria alemany, en cas de mobilització, havia d'enviar patrulles sobre el territori francès.

Per tant — afegí Poincaré — és impossible pretendre que el tinent Mayer arribà per error fins a Jonchery, i que sense coneixement dels seus caps havia empres una acció tan temerària.

Per altra part, se sap que els alemanys cercaren informar-se de la sort del tinent Mayer I, en efecte, el consol general d'França a Basilea, va rebre el dia 4 d'agost una carta del consol alemany, Wunderlich, la qual constituix — diu — el senyor Poincaré — un document nèdit encaixat i que conté ja formal confessió de l'agressió alemania.

L'esmentat document, diu així, en un dels seus paràgrafs més interessants:

«En dirigixo a la vostra generositat, perquè mi informeu sobre una petició que em fa el comandant del cinquè regiment de caçadors de Moulineuse, per a tenir notícies, mitjançant vos, de l'estat del tinent Mayer, ferit abans d'ahir, prop la frontera, en territori francès.

Com es veu — continua diant el cap del Govern francès — en el cinquè regiment de caçadors se sabia que el tinent Mayer havia travessat la frontera i havia estat ferit o mort en territori francès.

Per altra part — termina diant — els dos genets alemanys que foren feits presoners en aquella acció, reconegueren que la patrulla del seu regiment havia rebut ordre de penetrar a França. — Havas.

La cursa de bicicles Volta a França

Paris, 17. — Recorregut de Ginebra a Estrasburg. Primer Missón, en 15 hores, 20 minuts, 45 segons. Segon, Muller en 15 h. 26 m. 29 s. Tercer, Rossius.

Heu's aquí la classificació general dels del començament de la carrera fins a l'arribada a Estrasburg. Primer, Heusghen, 178 hores, 6 minuts, 15 segons. Segon, Lambot en 178 h. 8 m. 39 s. Tercer, Alavoine en 178 h. 15 m. 46 s. Quart, Lensers en 179 h. 30 s.

Suïcidi dels assassins de Rathenau

Halle Sur Saale, 18. — Els assassins de Rathenau foren ahir nit descoberts al castell d'Assleck, prop de Goesen, on s'havien amagat. En anar a ésser detinguts se suïcidaren. — Havas.

Berlin, 18. — La premsa d'ahir passada publica extenses informacions sobre els preparatius de l'assassinat de Rathenau.

El primer pla de què es té notícia fou degut a Hans Stübernach, el qual proposava assassinat a Rathenau al Reichstag, però les objeccions de Gunter feren abandonar el projecte.

El dia 16 de juny se celebrà una conferència a casa de la senyora Techow, estant ella absent. Assistiren a la reunió Gunter, Hans, Techow, Fischer i Kern. Una altra entrevista tingüé lloc el dia 20, en un cafè de la barriada Steglitz.

Pocs dies abans de l'assassinat els quatre còmplices es dirigiren en l'automòbil de Kuchermeister a les immediacions de Berlin, i al bosc de Grunewald practicaren exercicis de tir Fischer i Kern. Els altres guardaren el cotre. Es convingué aleshores que Werner Techow, germà de Hans guaria en el moment de l'atemptat. — Havas.

Elogis suecs a França

Caen, 17. — El ministre plenipotenciari de Suècia a París, comte de Ehrensvard, a l'acte de la distribució de premis celebrat al Liceu d'aquesta ciutat, l'acte de la qual va presidir, pronuncià un discurs declarant que estava convençut que França no figurària mai més entre les nacions culpables de provocar la guerra i que no ha estat ni serà més militarista. — Havas.

Els alarbs contra Balfour

Londres, 17. — Telegrieffen del Caire al «Daily Express», que el Comitè de Palestina ha rebut un telegramma de la Mecca anunciant que els pelegrins han organitzat una grandiosa manifestació per a protestar de les declaracions fetes per lord Balfour. L'autoritat suprema s'ha vist obligada arrengonar els manifestants durant dues hores per a calmar els anims.

Els manifestants han insistit en què es demani a Anglaterra que compleixi els compromisos que va contraure durant la guerra amb la població àrab de Palestina. — Havas.

Treballs de la Societat de les Nacions

Londres, 17. — En la darrera reunió del Consell de la Societat de les Nacions ha estat aprovada una ponència, preconitzant mesures de protecció per als nois i les dones, acordant-se també la creació d'una comissió que s'ocupi de la repatriació dels deportats a Turquia i a l'Asia Menor. El Consell s'ha ocupat al mateix de la qüestió de la transference a Polònia dels cabals alemanys destinats a assegurances socials. — Havas.

Combat entre policies i minaires ianquis

Nova York, 17. — Els minaires voluntistes de Richland Weeling (Virgínia occidental), han encendiat els edificis i dependències d'aquestes mines.

La policia hi ha intervengut per a restablir l'ordre, trabant-se amb l'esmentat motiu un combat del qual fins ara se sap que han resultat deu morts, entre els quals figuren un oficial i alguns agents de policia. — Havas.

Alemanya accepta l'acord de Wiesbaden

Berlin, 17. — El Govern alemany ha comunicat a l'ambaixador de França en aquesta capital que està conforme amb el Govern francès perquè el dia 20 del corrent entre en vigor l'acord de Wiesbaden i els anexos. — Havas.

Berlin, 17. — El Reichstag ha adoptat definitivament, malgrat els votos en contra dels nacionalistes, el projecte d'empréstit forçós. — Havas.

Alemanya ha pagat

Paris, 17. — La comissió de Reparacions ha publicat una nota donant compte de que el Govern alemany ha pagat els 32.107.397 marcs or, corresponents al pagament fixat per al dia 15 de l'actual. — Havas.

Felicitacions a Millerand

Paris, 17. — El president de la República senyor Millerand continua rebent nombrosos telegrammes de felicitació per haver resultat l'èxit de l'atemptat

del divendres, entre ells un molt expressiu del rei d'Espanya. — Havas.

Associació de partits burgesos alemanys

Berlin, 17. — Segons diuen els diaris, els caps de les fraccions parlamentaries del centre, demòcrates i populistes, han resolt crear una associació de partits burgesos, anàloga a l'organitzada pels socialistes. — Havas.

La fam a Rússia

Ginebra, 17. — El pèrit econòmic francès, M. Jean de Lubersac, que, com es recordarà, va marxar últimament cap a Ucraïna per encàrrec del doctor Nanzen, a fi d'estudiar la situació d'aquell país, ha redactat un informe sobre el lamentable estat a que la fam ha reduït a les poblacions de Kief, Charcow i Odessa.

A Kief — diu — hi arriben diàriament centenars de fugitius de la zona famolenta, i com sigui que a la ciutat hi manquen els auxilis, són desemparats als afors de la població fins que es moren de fam, sembrant amb llurs cadàvers els voltants de la dita ciutat.

A Charcow, la situació és encara pitjor, puix ultra les grans necessitats que en general es passen, a l'estació hi ha uns set o vuit mil refugiats, dels quals ningú tampoc pot ocupar-se. Les autoritats s'han vist en la precisió de tancar els hospitals i els asils per manca de queviures i de medicaments.

A Odessa, els cadàvers es recullen en carros i algunes vegades són tants, que no hi ha temps de recollir-los tots i els morts jenen a la intempèrie durant alguns dies.

El senyor Lubersac ha presenciat escenes horribles a Kremetelung i Poltava, poblacions que han estat reduïdes a la més espantosa miseria.

En alguns pobles, els habitants s'han menjat fins les bigues del sostre. La població ha sucumbit en molts indrets per valor de més del 95 per 100.

Els casos d'antropofàgia són ja tan freqüents que les autoritats han renunciat a tota acció criminal contra els que es nodeixen de carn humana. — Havas.

Les negociacions de La Haia

La Haia, 17. — Contestant a la carta del president de la Conferència, senyor Patyn, el cap de la delegació russa, senyor Litvinov, pretén que les declaracions formulades anteriorment per la delegació russa no foren ben compreses, i per això sol·licita la convocatòria dels presidents de les tres Subcomissions no russes i els membres de la Comissió russa, amb l'objecte de continuar les interrompides negociacions. — Havas.

La Haia, 17. — Reunides les tres Subcomissions no russes han examinat la situació creada per la carta de la delegació russa, acordant donar per suspeses les seves tasques, tmb excepció de la Subcomissió de béns privats, la qual es reunirà

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dimarts, 18 de juliol de 1922

Igualtat i Llibertat

Hi ha a Madrid i en altres indrets de les terres d'Espanya alguns diaris i alguns polítics qui, no copsant tota la realitat del fet català, baldament vulguin expressar i sentir una simpatia cordial envers les aspiracions de Catalunya, exterioritzen llur sorpresa genuïna davant els clams d'alliberament i autonomia de la nostra terra, dient que no pot ésser considerat oprimit un poble sotmès a les mateixes lleis que l'altre poble al qual suposa opresor seu. No podent creure, doncs, que el poble català se senti oprimit, atribueixen la seva inquietud al mal govern que pateix, com el pateixen tots els altres pobles peninsulars. I en dedueixen la conseqüència que amb un bon govern n'hi hauria prou per apai-vagar els anheus alliberadors de Catalunya.

No és això. Ho hem dit ja moltes vegades i caldrà repetir-ho sempre: el nostre plet no és un plet de bon govern, sinó de govern propi. Es clar, però, que la circumstància que el govern que patim no sigui un bon govern agreuja el fet de no sentir-nos regits per nosaltres mateixos i n'augmenta el desig.

Precisament l'opressió rau en aquesta igualtat. Es evident que si els pobles peninsulars són diversos, el fet de voler aplicar a tots ells unes mateixes lleis constitueix ja una injustícia inicial. Contra aquest concepte arbitrari de la igualtat, entesa a la manera burocràtica i doctrinària, cal oposar el concepte de la llibertat. Si les lleis obliguen, com a exemple, els pobles peninsulars que no són castellans a rebre l'ensenyament i l'administració de justícia en castellà, és evident que no existeix una igualtat real, sinó una desigualtat injusta, per tal com els castellans poden rebre l'ensenyament i l'administració de justícia en llur pròpia llengua i els no castellans en una llengua que no és la llur.

La igualtat veritable fóra aquella que assegurés a tots els pobles peninsulars els mateixos drets, és a dir, que si el castellà tenia, com a exemple, el dret a rebre l'ensenyament i l'administració de justícia en castellà, el català tingués el mateix dret a rebre l'ensenyament i l'administració de justícia en català.

Quar els diaris i els polítics castellans o de llengua castellana expressen llur sorpresa en sentir que Catalunya parla d'opressió, convindria que meditessin i es fixessin una mica en la que fóra llur posició espiritual i sentimental si un poble que no fos el castellà els imposés una llengua per a ells estranya; si a la Universitat de Salamanca o de Valladolid, com a exemple, el castellà trobés les mateixes dificultats d'ordre legal i material per a expressar-se i rebre l'ensenyament en castellà, que troba el català a la Universitat de Barcelona per a expressar-se i rebre l'ensenyament en català; si, en comparèixer, a Castella, davant els tribunals s'hagués d'expressar en una llengua que no fos la castellana o hagués de necessitar intèrpret per a entendre's amb els que han d'administrar-li justícia, com succeeix al català que compareix davant els tribunals a Catalunya; si, en sentir-se morir un castellà a Castella, no pogués manifestar lliurement, sense enturbancs de cap mena, la seva darrera voluntat en la seva pròpia llengua...

Catalunya no demana sinó això: viure lliurement la seva pròpia vida, tenir, a Catalunya, els mateixos drets que tenen els castellans a Castella. Aquesta és la veritable igualtat, l'única igualtat que és compatible amb la llibertat i amb la justícia.

Robatori sacrilegi

A primera hora del matí ha estat trobada oberta una de les portes de l'església de Betlem que donen a la Rambla.

Avisada la delegació de policia de l'Hospital, alguns inspectors anaren a l'església i practicaren un reconeixement, comprovant que s'havia commès un robatori. Es creu el més probable que els lladres es van quedar a la nit a l'interior del temple, i després, per sortir, descargolaren el pany de la porta referida.

El vigilant que cada nit queda a l'interior de l'església manifestà que no havia vist ningú, però que havia sentit soroll, si bé no hi va donar importància.

De moment es nota que havia desaparegut la corona de la imatge de la Mare de Déu dels Desemparats. A terra fou trobada una caixa d'almoines arrencada, reventada i buida, i d'una altra caixa els lladres arrencaren una xapa de ferro, però no la van poder obrir.

Els malfactors van deixar abandonades una escarpra i altres eines de robatori.

Més tard es practicà un examen minucios a tots els altars, resultant que, ultra la corona referida, mancava també la corona del Nen Jesús, una

altra d'escassíssim valor, per ser de metall ordinari. Signora el que contenia la caixa; calculant-se que no devia passar d'unes 150 pessetes.

La policia fa diligències per veure si pot descobrir els autors de la mala-eta.

Polítiques

EN MARCEL DOMINGO RECLAMAT PER L'AUTORITAT MILITAR

Dijous arribà en l'expres de França, l'ex-diputat a Cortis per Tortosa don Marcel Domingo, de tornada del seu viatge per Amèrica.

Al cap de poques hores d'haver arribat, un inspector de policia li ordenà que es presentés immediatament a la Jefatura.

En Marcel Domingo es personà al dit centre, presentant-se al cap general Arlegui, el qual li notificà que estava reclamat per l'autoritat militar de Lleida.

L'ex-diputat per Tortosa va demanar al cap de policia que se'l deixés passar unes quantes hores en companyia de la seva família, i el general Arlegui hi accedi. Dissabte es presenta novament a la Jefatura. En Marcel Domingo, sortint unes quantes hores després cap a Lleida,陪伴 by an inspector i del diputat de la Mancomunitat, senyor Casanova.

Les Idees i les Imatges

EL PUNT NEURÀLGIQUE NACIONALISTA

... Es quelcom que s'execita, violentament, en les pregones del nostre determinisme racial al contacte de la pressió estrangera — ni més lleugera que sigui a voltes — d'una llei, d'una paraula, d'un gest que hom reconeix hostils consubstancialment. Adicte als més mesos, diríem, solem ser-hi sensibles. Els a patriotes i els mateixos antipatriotes se'n ressenten generalment — vulguis no vulguis — amb una extraordinària acuitat.

Es el punt neuràlgic nacionalista de que ens parla M. Maurice Barres. I no són, certament, en aquest cas, les idees, els sentiments, ni les sensacions personals d'un individu oferir les que s'iriten, d'esser violències o burlades.

Hom sent, dintre seu, la menjarable fàbula de l'amor propi ferit de tota una raza.

JOSEP MARIA JUNYOR

Municipi

AJORNAMENT DE LES CEDULES PERSONALS

Vist l'affluència de públic a les oficines encarregades del despatx de cédules personals, l'Alcaldia ha disposat que es continuen despatxant cédules al matí, de nou a una, i a la tarda, de tres a sis.

EL RESULTAT DE L'EMPRESTIT

Segons les darreres notícies rebudes a l'Alcaldia, a les setet d'ahir tarda, la subscripció pública de l'empréstit municipal per a l'Exposició assolia ja, a les sis de la tarda, la xifra de 60.273 títols, o sigui 30.136.500 pessetes.

Vist aquest esplèndid resultat, molt superior al que esperaven els més optimistes, és segur que caldrà tancar la subscripció pública molt abans del que es pensava.

LES PATENTS DELS AUTOMOBILS

L'Alcaldia, a proposta de la Ponència de Tracció Urbana, ha concedit les 65 patents sol·licitades fins a la data per a dedicar al servei públic, a partir del primer d'agost pròxim, cotxes automòbils de cilindrada no superior a 1.100 centímetres cúbics de quatre rodes, els quals hauran de prestar servei d'acord a la següent tarifa.

Primeros 600 metres, a 0'70 pessetes; cada 166 metres següents, a 0'10 pessetes, resultant així els quilòmetres successius a 0'60 pessetes.

Per hores, a 1'75 pessetes cada quinze minuts.

La Ponència de Tracció Urbana formada pels regidors senyors Blajot, Canals, Esteve i Viza, vistes les referències que part de la premsa ha donat d'aquesta qüestió, han de fer constar que no proposa que es concedis 80 patents d'autocicles, sinó totes les sol·licitades fins ara i les que es vagin sol·licitant, mentre no s'adopti un acord en un altre sentit. Que les esmentades patents no són d'autocicle David sinó de carruatge automòbil de cilindrada no superior a 1.100 centímetres cúbics, i de quatre rodes, tant si tenen la transmissió per corretja com per cardans, sense fer exclusió de cap marca; i atenent tots els peticionaris que es trobin dins les esmentades condicions i que es comprometin prestar servei a la tarifa de 0'70 pessetes els primers 600 metres i de 0'60 pessetes cada quilòmetre següent.

Que no es concedeixin parades fixes i que l'Alcaldia assenyala provisionalment els llocs de parada lliure mentre el Consistori no acordi els definitius.

Que no es exigeix que es vulgui obligar als actuals possessors d'autotaxis a treballar a tarifa anterior a la de les noves concessions, puix a la Junta Directiva de la Federació de Lleida ajorna fins els darrers de juliol el varia riles tarifes, assentant-se mentrestant del Reial Automòbil Club de Catalunya, de la Cambra Sindical de l'Automòbil i dels facultatius municipals.

La Ponència es reserva proposar

La "Unió Monàrquica Nacional" a Sant Boi

El fracàs de les maniobres contra la Lliga. — Una esplèndida manifestació de catalanitat de la vila.

El forma molt diferent a com està va anunciat, tingué lloc diumenge l'acte de coalició contra la «Lliga Regionalista», organitzat per la Federació Samboiana, o sigui la «Unió Monàrquica Nacional».

Sant Boi, vila essencialment catalana, volta palesar d'una manera evident la seva protesta, i a tal fi han onejat per places i carrers, balcons i finestres banderes catalanes i draps barraus, demostració viriosa del seu amor i catalanitat.

Tingué lloc, l'acte susdit, a l'era emplaçada a la propietat de don Francesc Castelles.

A les dues feu celebrat l'apart amb una assistència ben poc nombrosa (150 comensals), havent-hi seients preparats per a uns centenars quaranta.

Seguidament tingué lloc el miting de coalició, quedant formada la presidència amb els senyors Carles Creuet, Francesc Torres, Pere Alvarez, Bonaventura Julià, ex-alcalde de Sitges, J. Albareda, ex-alcalde de Sant Feliu de Llobregat, i el doctor Martí Facet.

Fou concedida la paraula a un senyor que es deia representant de les Joventuts Republicanes de Cornellà.

L'alcalde de Sant Feliu de Bages, senyor Ricart, manifestà que és obrer-social-agrari.

Atorgada la paraula al doctor Martí Facet, diu que s'ofereix als republicans del districte de Sant Feliu.

En J. Albareda protestà que la vila de Sant Boi els hagi rebut amb un vessar de draps barraus i banderes catalanes, i nega que ells vagin contra Catalunya, donant lloc aquestes manifestacions a una alteració momentània d'ordre públic, degut a que un assistent a l'acte, foraster precisament, digué que estava el poble en el seu perfecte dret en fer aquella demostració de catalanitat veient-se materialment arrojat pels assistents, que amb cadires volien atropellar-lo.

El senyor Julià, digué que encara fora alcalde si no hagués estat per la Comissió Provincial.

Don Pere Alvarez demandà una unió contra la Lliga.

En Carles Creuet remarcà que l'absència dels capitostos significa la confiança dels directors en els dirigits.

El diputat per Granollers, senyor Torres, parla dels celebres comptes de la Mancomunitat, dient: «el de sempre: Tribunal de Comptes, lleis reguladores, autonomia municipal (amb alcaldes de Reial Ordre), etc.

Acaba recomanant «continuitat i perseverança», volent plijar la Lliga.

Ha estat molt comentada l'absència dels radicals de Barcelona, que havien de parlar al miting, on l'entusiasme no ha estat realment «in-descriptible».

El fracàs no ha pogut ésser més sovint i l'esplèndida manifestació de catalanitat amb que la vila rebé als senyors de la «U. M. N.» resultà molt escaient.

«La Vanguardia» relata l'incident esmentat en la forma següent, que resulta un model d'humorisme:

«El senyor Albareda, ex-alcalde de Sant Feliu, començà dicindo que los elements regionalistes de San Baudilio habían colocado en sus balcones a bandera catalana, para hacer creer a los incutios que los organizadores del acto que se celebraba son enemigos de Cataluña.

En este momento, un individuo situado entre el público, interrumpió al orador gritando: «Si, que sou enemics de Catalunya». Varios de los concurrentes, rodearon al intruso y pretendieron arrojarlo a una alberca próxima, interponiéndose el señor Torres para impedirlo. No obstante, el individuo que interrumpió fue arrojado violentemente del local.

El obrero Oliveras, de Hospitalet, que se halla entre el público, pregunta si alguien, entre los asistentes al acto que no esté conforme con las ideas expuestas por los oradores, quiere subir a la tribuna aceptando una controversia CON TODO GENE-
RO DE GARANTIAS PERSONALES.

LA BIBLIOTECA POPULAR DE VICH

El Consell Permanent en la seva última reunió aprovà el projecte, pressupositi plec de condicions de les obres de construcció de la Biblioteca Popular de la ciutat de Vich, i acordà l'anunci de subhasta de les dites obres.

UN FILM DE PRODUCCIÓ NACIONAL

Els presidents de la Mancomunitat i Diputació provincial, han estat invitats a la projecció de prova de la pel·lícula «La Sardanista», de la casa editorial cinematogràfica «Robur Films», que amb aquesta pel·lícula inaugura la producció d'una sèrie d'assumptes tipus de Catalunya.

La projecció tindrà lloc a la sala de proves de la «Hansa Film Monopol», Diputació, 278, avui dimarts, a dos quarts de cinc de la tarda.

ELS MUTILATS DE LA GUERRA

El Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya ha acordat, a l'objecte de conèixer el nombre, noms i situació econòmica dels catalans que havien servit en l'exercit d'Africa des dels successos de juliol de 1921, hagin sofert mutilació a conseqüència de feus d'armes o viuissintud de la campanya feta al Marroc, pregar a tots els Ajuntaments de Catalunya que trametin a la Secretaria del Consell una relació dels mutilats que hi hagi en el terme municipal respectiu, havent-se cursat ja els oportuns anuncis amb expressió de totes les dades pertinents al cas, a la Direcció dels Butlletins oficials de les quatre «provincies» catalanes.

Així mateix, per a completar la relació de mutilats, als efectes dels acords que en un dia procedeixin, s'ha demanat nota dels que hi ha col·locats als establiments de Beneficència a càrrec de la Mancomunitat.

El «Butlletí Oficial» d'ahir, dilluns, publica l'extracte de la sessió pública d'aquesta Diputació, corresponent al dia 25 del passat mes de març.

Generalitat

COMISSIÓ PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes de la Secció d'interessos generals (Foment):

Autorització sol·licitada per la S. A. Funicular de Gelida, perquè l'enginyer de la Companyia i personal a les seves ordres puguin practicar els estudis definitius del dit ferrocarril.

Recurs d'alçada interposat per don Magí Blanch contra tres multes de 50 pessetes cada una que li imposa la tinença d'alcaldia del districte VIII per engegar barrinades a la pedrera que explotava el recurrent.

Idem idem interposat per don Vicenç Sanjalme Exposito contra la província de l'Alcaldia de Terrassa per la qual li imposa la multa de deu pessetes per infracció de les Ordinances municipals.

Cançoner Popular de Catalunya

Concurs - Any 1922

L'Orfeó Català, amb el fi d'intenciar l'aplega de materials per a l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya, a tots els amadors de la cançó popular de terres de llenguatge català (Catalunya, Balears, València, Roselló) adreça la present convocatòria de concurs, la qual es regirà pel següent cartell:

Premis

Premi de 1.000 pessetes al recull de cançons populars catalanes, inédites o premiades en cap altre concurs, variants de les ja conegudes, que per llur importància en qualitat i quantitat en sigui mereixedor a jui del jurat.

Dos premis de 500 pessetes cada un als recolls que segueixin en importància al guanyador del premi anterior.

Premi de 250 pessetes al recull de ballades, danses i comparses populars catalanes, inédites i no premiades en cap altre concurs, que per llur importància en qualitat i quantitat en sigui mereixedor a jui del jurat.

Premi de 250 pessetes al recull més abundant i important de toacades i crides típiques i tota mena de música popular que no siguin cançons, danses o ballots i siguin inédites o no premiades en cap altre concurs, o variants de les ja conegudes.

Mil pessetes a distribuir en accèssits entre els recolls de tota mena que, no havent estat premiats, segueixin distinció a jui del jurat.

Bases

Primera. — D'acord amb les Normes generals per a la recollida de cançons i tota mena de música popular que acompanyen aquest cartell, i si que els recolls que es presentin al concurs reuneixin les condicions necessàries, convé que totes les peces de cada recoll vagin acompanyades de les dades que a continuació s'especifiquen, les quals hauran de confirmar-se fidelment i veridica, ometent-se només en els casos de dubte o desconeixement i fent-ho constar una manera explícita.

El bon compliment d'aquesta condició serà estimat pel jurat com a qualitat avaluadora dels treballs.

El següent questionari a què es refereix la present base ha estat aportat a l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya per l'Arxiu d'Etnografia Folklòrica de Catalunya.

i Localitat i comarca de la recollida.

II. Data en què s'ha fet.

III. Cantaire, recitador o executant (noms, edat, condició social, lloc de naixement i de residència actual, etc.).

IV. De qui i lloc on va spondre la cançó o tonada.

V. Altres dades (origen de la cançó o tonada; diades en què es canta o s'executa; gestes, feines o festivitats que commemora o acompanya; instruments que s'usen, etc.).

Segona. — En els recolls de ballots i danses serà condició indispensable en les avui encara vivents, descriure tècnicament els moviments i evolucions, acompanyant-ne els correspondents gràfics.

Tercera. — Els recolls hauran de portar un lema i ésser tramesos a l'Orfeó Català (carrer Alt de Sant Pere, núm. 13), a nom de Joan Puntí, prevere, secretari de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya. Termes d'admissió: Per tot el dia 31 de desembre de 1922.

Quarta. — Per tal de conèixer els autors premiats quan es publici el Veredict, aquests hauran de tramestre copia del fragment que es demani del recoll, acompanyada del seu nom i residència.

Cinquena. — Els recolls premiats o distingits amb accésit restaran de propietat de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya, al qual seran incorporats en tot o en part i en la disposició i forma que convingui a l'esmentada Obra. Les peces de cada recoll portaran dintre del Cançoner el nom del seu col·lector.

Sixena. — Els premis i accésits podran recollir-se de mans del senyor tresorer de l'Orfeó Català, dins de les meses següents a la publicació del Veredict. En el cas d'ésser dos els autors d'un recoll distint, el premi o accésit els serà remès col·lectivament.

Setena. — Els recolls no premiats seran tornats a llurs autors dintre del mes següent a la publicació del Veredict, mitjançant presentació del lema i la primera pega del recoll.

El jurat es farà format per representants de les entitats Centre Excursionista de Catalunya, Institut d'Estudis Catalans, Arxiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya i de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya.

Barcelona, 1 de juny de 1922.

Joaquim Cabot, president de l'Orfeó Català. — Pasqual Boada, secretari.

NORMES GENERALS PER A LA RECULLIDA DE CANÇONS I DE TOTA MENA DE MUSICA POPULAR.

Per tal de no rompre la unitat espiritual i la integrat de la cançó popular, es recomana la col·laboració intima entre dos recercadors en

carregats de recollir simultàniament l'un la lletra i l'altra la tonada.

Sempre que sigui possible, cal copiar la cançó sincerament, això és, que en recollir-ne la tonada en sigui ensembles copiada tota la lletra i viceversa. Per la mateixa raó és interessantíssim de recollir totes les variants que se'n trobin, tant de la melodia com del text, per minimes que siguin i per poca importància que apparentment ofereixin. En la còpia del text de les variants no caldrà escriure sinó els versos diferents, indicant la correspondència dels mateixos amb els de la cançó-patró peermitja de números. Quant a les melodies de les variants, han de copiar-se senceres. En el cas de trobar-se només la tonada o la lletra d'una cançó, caldrà també recollir-la i tramestrar-la.

Com és natural, en recollir una cançó, ha d'ésser copiada fidelment, tant en la lletra com en la melodia, presentant-la tal com el poble la diu i canta, amb les seves possibles imperfeccions i tot de tal manera que mai, per cap raó ni conveniència, res no sigui en ella ni canviat ni corregit, afegit ni completat per aquell qui l'ha recollida, el qual, però, podrà anotar separadament els advertiments o aclaracions quejudi de necessitat.

Es necessari, en recollir una cançó destinada al present Concurs, anotar-ne les circumstàncies, com és ara: els moviments (depressa, a poc a poc, etc.), i els matisos en què es canta; la localitat on ha estat recollida; edat, sexe i procedència del cantaire; motius ocasionals de la cançó; en els jocs infantils, la manera com es juguen; en els ballots, danses i comparses i en les toacades i crides típiques, les diades o èpoques en què es fan, la seva significació tradicional, la forma com son presents des i s'executen i els instruments que s'hi utilitzen; i, dit tots aquells circumstàncies que poden ajudar a mostar-nos en la seva pureza i viva realitat la nostra música popular.

Per a anotar les cançons i tota mena de música popular, remarquem novament que no n'hi ha prou amb la fidelitat de la lletra i en la tonada, sinó que per tenir el document folklòric complet, han d'ésser acompanyades de totes les circumstàncies ara tot just esmentades, les quals son la norma dels actes de la vida del poble, la batuta que guia les activitats subjectes a ritme i les causes que influïxen i condicionen l'emoció estètica popular.

Això fa que trobem: cançons riuinenys (cançonetes de i per a infants, de jocs, inventives, formuletes, etcetera, i les que els grans canyen per a distreure's, adormir-los i enyar-los) que són la més senzilla expressió musical, sovint només que un recitat accentuat amb cadència final; cançons de ritme persistent (de bres, de camí, de treball mogut i ritmat, de balls i comparses) en què l'element predominant és el ritme,

que pot ésser pausat, mogut i apressat; cançons de melodia desenvolupada liurement (de treball quiet o artificiós, com fer puntes, collir olives, engranar panotxes, etc., on tener cabuda les romancesques, fins l'es referents als herois populars i a crims esgarrofes, tipiques dels rotllos de carrer, de colla, de caràcter polític, satíric o amorós; de capitaires, morals; de costums patriòtiques, religioses, de beure de casori, serenes, etc.; de diada, que també són de costums, però regulades pel Calendari, com pàades, arnavalesques, camarells, passions; i de gresca, com paròdies i escarniments, pornogràfiques i escatològiques) en les quals el ritme no és, en general, de quadratura persistent.

En la recollida de cançons i especialment en la cerca que es faci en terres frontereres o en boca de cançoneiros procedents de les mateixes, cal tenir en compte que, encara que la lletra no sigui en tot o en part catalana, han de recollir-se absolutament totes les cançons; tant perquè les melodies poden ésser adaptacions d'altres d'esteses per Catalunya, com també per a esbrinar les transformacions que, en sentit musical o literari, la influència forana pot ocasionar.

L'actualitat social

CONFLICTE AOABAT

Han tornat al treball els 20 carreteros de l'agència de transports Piera, que l'abandonaren per qüestions de règim de treball.

MULTES

El governador ha imposat les multes següents per vendre llet en males condicions:

De 100 pessetes: Josep Puig, Amplo, 15; Lluís Maranges, Amàlia, 35; Vendrell, Baixada Cervantes, 6; Pau Canals, de Corbera del Llobregat; Celestí Rovellat, Girona, 12; Josep Luis, Roig, 15; Miquel Sala, Barberà, 16 bis; Ramon Blanxart, Peu de la Creu, 16; Josep Maurell, Palomar, 5; Francesc Oller, Toledo, 22.

De 200 pessetes: Jaume Balart, Sant Pau, 100; Isabel Moya, Gine i Paragàs, 63; Joan, segona; Joan Ponsach, Universitat, 131; Llorenç Romaguera, Lleó 1; Josep Vila, Vila i Vila, 89.

De 300 pessetes: Francesc Porteri, plaça Sant Just, taifa; Joan Ventrell, Palma de Sant Just.

De Societat

N'Antònia Bordalet ha marxat cap a França, Bèlgica i Holanda amb les seves filles Maria i Soledat. Tornaran a Barcelona a les darreries de setembre.

La distinguida família del senyor Sans i Buhigas, secretari de la Mancomunitat de Catalunya, ha sortit cap a Sardanyola, on passarà l'estiu.

FIVE

Govern civil

HOSPITAL EN PROJECTE

Solicitada per don Juli Robert Bourneau, l'autorització necessària per a instal·lar un Hospital particular general en una finca de la seva propietat situada a Sant Martí de Provençals (Barri de la Muntanya), tocant a la carretera de Fenollar, de Serbià, del Telègraf de Brossallès, es fa públic perquè pugui al·legar-se en aquesta Inspecció provincial de Santitat fins el dia 31 de l'actual, tot el que es cregui pertinent en pro o en contr del funcionament del dit establiment.

LÍNIA ELÉCTRICA

D'ordre del governador s'anuncia al públic que la Societat Espanyola Hidràulica del Freser, ha presentat un projecte de línia elèctrica que, sortint de la línia de la dita Companyia que va de Ribes a Vich, travessa la carretera de Barcelona a Ribes en terme de Masies de Sant Hipòlit de Voltregà i acabarà a la fàbrica denominada «Hilaturas Voltregà».

La dita línia de derivació la sol·licita construir la Hidràulica del Freser per al suministre de l'esmentada fàbrica i afectarà (ultra la carretera esmentada), a terres de domini públic, a dues línies de conducció de baixa tensió dels senyors Pericas, Boixells i Companyia, línies telefòniques de la Mancomunitat de Catalunya, i a les línies de propietat particular dels veïns de Masies de Sant Hipòlit de Voltregà, Carme Collell, vídua de Sardanyons i Josep Gallifa.

L'expedient i projecte de referència estaran de manifest a la Secció d'Obres públiques (Pelayo, II, tercer), durant trenta dies, podent els que es creguin afectats per la dita petició presentar a l'Alcaldia de Masies de Sant Hipòlit de Voltregà, o en el Govern civil les reclamacions que es creguin procedents.

D'AIGÜES

El Negociat d'Aigües fa públic que don Joan Vives Gisbert demana l'aprofitament per a producció de força motriu destinada a usos industrials i a regals, de 73 litres per segon del rierol de Maria Odèna, affluent del riu Nova, terme municipal d'Odèna.

Sobre un termini de trenta dies perquè presenti el peticionari el seu projecte al Govern civil, havent d'advertir que en el dit termini s'admetran tots els que tinguin igual objecte que la petició anunciatada o siguin incompatibles amb la dita petició.

GILLARD. Mestre de francès de les Grans Duquesses i el Tsarevitx. S'jorna amb la família imperial a Tobolsk i acompaña el Tsarevitx a Ekaterinburg, on fou rellevat del seu servei a la família imperial.

HARITONOV. Ivan. Cuiner de la família imperial. Fou mort a trevis amb la família imperial.

HENDRIKOVA. Anastasia Basilienva, comtessa. Cambrera d'honor personal de l'Emperadriu. Romangué amb l'Emperadriu a Tsarskoe Selo, Tobolsk i Ekaterinburg, i fou rellevat del seu servei a la família imperial.

DEREVENKO. Vladimir Nicolatevitx. Mege qui sojorna amb la família imperial a Tobolsk.

DMITRIEV. Comissari especial, traït a Tobolsk pel Soviet d'Omsk.

DOLGORUKI. Alexandre Basiliievitx. Príncep. Mariscal de la Cort Imperial, qui sojorna amb la família imperial a Tobolsk.

DOMODZIANZ, alferes. De missatge armada. Fou escoltit pel Soviet de Tsarskoe Selo per ajudant del corral Kobilinski.

DUTZMAN. Comissari per a la família imperial. Fou traït d'Omsk estant pel Soviet de la Sibèria.

EZRBERG. Isidor. La cambrera de les Grans Duquesses. Fou separada de la família imperial durant el viatge a Ekaterinburg.

GIBBS. Sidney. Mestre d'anglès de les Grans Duquesses i el Tsarevitx. Suní a la família imperial a Tobolsk i romançà amb ells fins a llur arribada a Ekaterinburg.

KORNILOV. Lavr Jordievitx. Famós general i patriota rus, i nom prominent en la història de la Revolució russa. Durant els primers dies de la Revolució fou nomenat comandant general de les forces del districte militar de Petrograd. Executat l'ordre

folletó de LA VEU DE CATALUNYA

18 JULIOL 1922

89

ELS DARRERS DIES DELS ROMANOV'S

per

Robert Wilton

ENPLICACIÓ DELS NOMS RUSOS CITATS EN ELS TESTIMONIATS

KRESTY. Una presó a Petrograd on s'eren confinats els presos polítics. C. E. C. Comitè Executiu Central del Congrés de Diputats de Treballadors, Soldats i Pagesos de Tots Russos. La institució més important a la República del Soviet.

CHRETYCHKA. Un Comitè d'Investigació Extraordinari. Una institució de policia secreta política de la República del Soviet, que existeix a totes les poblacions caps de districte. Mitjançant aquesta institució, els bolxevistes, segons llur programa, implanten el regnat del Terror.

MINES DE SISSET. Rauen a cinquanta milles d'Ekaterinburg, i produeixen ferro, ferro, marbre i or.

TALLERS DE MOTOVILIKHA. Rauen a

Primer

EKATERINBURG, 30 d'abril, 1918.

El dia 30 d'abril de 1918, jo, el sotssecretari del Soviet dels Diputats dels Treballadors, Pagesos i Soldats del districte d'Ural.

DARRERES INFORMACIONS

BARCELONA

Un cavall desbocat

A primera hora de la tarda es desboca el cavall que tirava un carro que passava pel carrer de Menéndez Pelayo, menat per Francesc Bernat Martínez, de 16 anys.

L'animal emprengué una cursa furiosa i caiguer davant el núm. 96. El minyo Bernat, que anava dalt del carro, fou llançat contra una vidiella, rompè els vidres amb el cap i es feu ferides d'alguna gravetat a la cara i al coll.

Fou curat al dispensari de Gràcia i després portat a l'Hospital Clínic.

Del robatori de l'església de Betlem

Ha estat detingut el vigilant nocturn de l'església de Betlem, per si estigués complicat en el robatori cometès.

Ha declarat que després de donar un tom per tota l'església se posà al chor, i, quan va voler donar el segon tom, no el va poder fer perquè havien tancat la porta del chor, no podent sortir fins a les cinc, en que arribà el sagristà, i junts trobaren les eines que havien servit per al robatori.

PENINSULA

DE LA PRESIDENCIA

Madrid, 18, 2 tarda. El sots-secretari de la Presidència, senyor Marfil, ha manifestat al migdia que el senyor Sánchez Guerra ha despatxat amb el Rei posant a la firma decrets de diferents ministeris, entre ells els següents de Finances:

Aprovant el nou estatut del Banc d'Espanya.

Ampliant les obligacions del Tesor emeses en 4 de febrer de 1922 en la quantitat necessària per a canviar els valors que vencen en 4 d'agost d'aquest any.

Promulgant la llei relativa a contraban i defraudació.

Promulgant la llei de pensió al mestre Bretón i a les vídues i fills dels capitans generals de l'armada Chacón i Pidal.

El sots-secretari ha anunciat que el president desitja que aquesta tarda quedi sobre la taula del Congrés l'expedient Picasso.

FIRMA DE GOVERNACIÓ

Promulgant la llei agregant la barriada de Peña de Carrera a l'Ajuntament de la Illa Cristina.

Creant el Reial Patronat de Les Hurdes.

Nomenant conciliars de la Junta del Patronat a don Pere Segura, bisbe de Coria, duc de Miranda, doctors Marañón i Goyanes, antropòleg don Lluís de Hoyo Sainz, enginyer de munts senyor Pérez Argemí i arquitecte don Amós Salvador.

Decret sobre amarrar a Málaga i Canaries del cable italià.

Obrint un concurs per a llogar un edifici a Cuenca per a destinar-lo a oficines del Govern civil.

Concedint tractament als Ajuntaments d'Ayamonte i La Llimia.

Concessió de diversos honors de cap superior d'administració.

Concedint grans creus de Benefència a don Amando Sañón i dona Teresa Fernández Galz.

Aprovant el projecte de modificació del pla d'Alxampla de València.

EL PATRONAT DE LES HURDES

A la fi avui, abans de marxar el Rei cap a Santander, ha firmat el decret creant el patronat de Les Hurdes.

La presidència honoraria del Patronat serà del Rei i d'efectiva l'exercirà el ministre de la Governació, actuant de secretari un funcionari d'aquest departament i de tresorer el duc de Miranda.

El Patronat tindrà tots els drets i atribucions de les personalitats jurídiques.

Aquesta junta prestarà protecció als hurdans que abandonin aquella regió i als espanyols no hurdans que es vulguin establir allí.

El Patronat estudiarà i administrarà l'explotació del sol hurda i la reconstrucció de la raca.

S'organitzaran conferències de cul-

tura pràctica en les localitats hurdanes.

Serà format un pressupost especial per a la protecció de Les Hurdes.

Es farà una intensa labor de propaganda per la resta d'Espanya, perquè siguin enviats auxilis, amb l'objecte de fer l'obra de reconstrucció i regeneració de Les Hurdes.

Els auxilis podràn il·lurarse al tresorer, duc de Miranda.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Aquesta tarda han facilitat al ministeri de la Guerra la nota que, per estar interrompuda la comunicació, no facilitaren anit passada.

Diu així:

«El general ensarregat del despach participa al ministre de la Guerra el següent:

Sense novetat en cap dels territoris.

Arriba el general Castro Girona, encarregant-se del comandament de la zona de Tetuán.

El comandant general de Melilla participa, ampliant anteriors notícies, que vaig comunicar a V. E., que confirmen les topades sostingudes dimenge i dilluns, entre Amar-Amido i Abd-el-Krim, resultant vencedor aquest en el primer, però units els Marniza amb gent de Guenaya, atacaren durant la nit del dimecres a Abd-el-Krim, obligant-lo a retirar-se a Beni-Aimar, deixant abandonats dos canons, tres ametral·ladores i 20 caixes de munició.

El dijous envia una carta Abd-el-Krim a Beni-Suina i Garnet, demanant ajut, havent acordat aquestes dues cabiles i la de Metalza tractar d'arranjar les diferències que existien entre els caps, sense però intervenir-hi Abd-el-Krim ni el Govern espanyol, abstinent-se de tot ajut de la harca.

Regna gran desconcert a les cabiles, i l'actitud és fins avui expectant, puix dependrà en definitiva del resultat de la lluita entre Abd-el-Krim i Amar-Amido, ajudat aquest pel partit afecte a nosaltres i Guesnaya, que comanda Hach-Bekich.

FIRMA DE GUERRA

Autoritzant l'adquisició per gestió directa de material flotant necessari per al més ràpid i eficaç proveïment de queviures i aigua a les guarnicions d'Albacemias i de Velez de la Gomera.

EL TERÇ I LA COMISSIÓ INFORMATIVA

Madrid, 18, 4'15 tarda. El president de la Comissió Informativa de l'Arma d'Infanteria, senyor Nouvillas, ha dirigit als diaris una carta, en la qual, referint-se a la visita que li feren dos amics del senyor Millán Astray, diu el següent:

«Es cert que em van visitar, en el meu despatx del ministeri de la Guerra, el general don Frederic Berenguer i el comandant don Ramon Bové, i encara que són amics del tenent coronel don Josep Millán, no van venir a veure'm com a representants d'aquest senyor, com podria deduir-se, sinó a títol d'amics que són d'ell i meus, per a saber si tenien estat els rumors que arribaren a l'Africa i a oides del dit general.

En la conversa m'indica el desig del senyor Millán: que es passés una revista d'inspecció al Terç que comanda, aprofitant la seva absència d'Africa, però sense termini de 48 hores, ni exigències de cap mena.

Pel demés, jo no tinc atribucions per a passear-hi sols per a demanar aquesta classe de revistes. L'única cosa que podria fer, si tinguis notícies fundades d'anormalitats en algun cas seria donar-ne compte per escrit al general-sots-secretari, per conducte general de la secció, i, segons el resultat de la revisió, el ministre ordenaria el que tinguis per convenient.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica:

«Estat. — Llei autoritzant el Govern per a adherir-se en el moment oportu a les esmenes dels articles 4, 6, 12, 13, 15, 16 i 27 del Pacte de Societat de les Nacions aprovat per l'Assemblea d'aquesta.

Una altra autoritzant el Govern per a ratificar el conveni entre Espanya i la República Argentina de 27 de novembre de 1919 que determina les condicions dels obrers espanyols i dels argentins, víctimes d'accidents del treball a l'Argentina i Espanya, respectivament.

FIRMA DE GRADIA I JUSTICIA

Jubilant a don Antoni Abella, president de l'Audincia provincial de Granada.

Declarant excedent a la seva insància a don Pere Cenarro Sanchez, magistrat de la provincial de Bilbao. Induls reglamentaris.

Nomenant per a la canonja vacant a la Catedral de Mallorca, a don Francesc Estevez Vianes.

PETICIO D'INDULT

Madrid, 18, 5'15 tarda. Els diputats a Corts per Asturias han visitat aquesta tarda, al Congrés, el cap del Govern, per a sol·licitar l'indult del sindicalista Víduela, condemnat per un tribunal militar a conseqüència dels successos desenrol·lats en la vaga d'agost de l'any 1917.

LA TARDÀ AL CONGRES

Després d'explicar al saló de sessions el desenvolupament de l'última crisi parcial, el president del Consell ha sortit del saló i s'ha dirigit al despatx de ministres.

Ha manifestat que anava a signar l'ofici de remissió a la Cambra de l'expedient Picasso. Sobre la discussió d'aquest han conferenciat, per espai de més d'una hora, el senyor Cierva i el president del Consell.

El senyor Cierva ja havia parlat als passadissos abans de la sessió amb el senyor Sánchez Guerra.

El general Berenguer ha estat als passadissos del Congrés a primera hora, manifestant que acudia a veure com es discutia o començava a discutir-se l'expedient Picasso. Quan s'ha informat que avui no es tractaria de l'assumpto, ha abandonat la Cambra i ha marxat al Senat.

MANIFESTACIONS D'EN CIERVA

Madrid, 18, 6'15 tarda. La conferència del cap del Govern i el senyor Cierva ha durat fins després de dos quarts de sis.

En veure's volta pels periodistes, el senyor Cierva ha dit:

— No veig el modus per a tanta expectació, puix he parlat amb el cap del Govern una mitja hora.

— Una hora i mitja — ha objectat un reporter.

— No creia que fos tan llarga.

— Això indica que fou grata...

— Seria una grolleria dir el contrari — ha replicat el senyor Cierva. — Hem estat parlant de l'expedient Picasso en relació que la comissió que el cap del Govern vol designar amb representacions de tots els grups parlamentaris.

També hem parlat de política en general, i el President m'ha anunciat que pensava reunir als representants dels grups parlamentaris per a tractar del problema ferroviari.

— Quan es tancaran les Corts?

— No ho sé — ha contestat l'ex-minestre de la Guerra. — Aquest depen del projecte ferroviari.

— Vindrà a Madrid el senyor Maura?

— Crec que sí.

LA COMISSIÓ DE RESPONSABILITATS

A última hora de la tarda el cap del Govern continuaua les seves conferències amb els caps de les minories per a invitars-los a què donessin els noms dels membres que en la seva representació formaran la comissió parlamentaria que ha d'examinar l'expedient de depuració de responsabilitat pels esdeveniments d'Africa.

La comissió estarà formada per 21 diputats, d'estats les fraccions, i se'n nomenarà rapidament.

LA MARINA MERCANT

Una comissió de navilers, acompanyada pels diputats i senadors del Litoral, ha visitat avui el ministre de Finances, primer, i el president del Consell després, per a sol·licitar que abans de tancar-se les Corts sigui discutit i aprovat el projecte de llei relatiu a les primes a la marina mercant.

Els dos consellers visitats han donat impressions satisfactories als visitants.

CONGRES

Madrid, 18, 4'15 tarda. Sobre la sessió a les 3'30, sota la presidència del senyor Bugallal.

Al banc blau, el president del Consell i els ministres d'Estat, Gràcia i Justícia i Treball.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Precs i preguntes.

El CAP DEL GOVERN explica la crisi parcial motivada per la dimisió del ministre de la Guerra, i repeteix quasi les mateixes paraules que va dir al Senat la tarda del dissabte.

Es reprèn la interpel·lació sobre la cessió de cartera d'una important Companyia nord-americana d'assegurances a una fundació recent, dominada a Madrid.

El senyor TEJERO rectifica, insistint en les seves censures a la Reial Orde que autoritzà la cessió, perquè perjudica els assegurats.

Madrid, 18, 5'15 tarda.

El ministre del TREBALL també rectifica, insistint a defensar la cessió de cartera, perquè això contribueix a augmentar el capital.

El senyor TEJERO torna a rectificar i se suspendrà el debat.

El senyor RUANO, com a individu de la Comissió mixta que entén en el projecte de llei de reforma tributària, subsana un error, comès en el paràgraf tercer de l'article 11 d'aquest projecte i llegeix les paraules que veritablement han de figurar en el dictamen.

El PRESIDENT. — Constaran en el Diari de Sessions per als deutes efectes.

El senyor BARGIA explica la seva anunciada interpel·lació sobre política exterior.

Comença per al·ludir la gran desorientació que s'observa a Europa, puix sempre fou la que portà la direcció de la política mundial.

Avui estem a punt de caure en l'anarquia i fins nacions com a Anglaterra i França han de dirigir la vista als Estats Units.

El tractat de Versalles, que semblava que anava a ésser un codi internacional, no ha arribat a concretar els objectius perseguits.

Exposa la necessitat que Espanya defineixi bé la seva política internacional i l'orientació degudament i parla de la conveniència de reforçar l'hispàno-americisme.

En referir-se a la nostra permanència a la Societat de Nacions, diu que seguim una equivocada tendència d'inhibició. Davant la nostra conducta posa l'exemple d'altres països modestos i de la República Argentina.

Asssegura que mentre la gran nació americana no intervingué en la Societat de Nacions, aquesta entitat no adquirirà l'eficàcia que ha de tenir.

Recull les manifestacions del senyor Cambó, que compara el problema del Marroc amb el d'Orient, i diu que això no es pot exposar sinó en un Congrés que no presta atenció a les questions internacionals.

El problema d'Orient en res sembla al del Marroc. Per això les paraules del senyor Cambó res signifiquen si no es relacionen amb el que després

EL CORREU DEL MON

(Collaboracions i reportatges de LA VEU)

Cròniques de Buenos Aires

Estampes de la ciutat

Els «conventillos». — Contén d'un ètic espanyol que, en primera visió a Buenos Aires, feu preguntar respeç a la impressió que li havia fet el contestat: «Muy grande, pero muy bajo de techo». En aquell moment — d'això fa bastants anys — la frase era ben exacta: tota una funció. No cal cercar en ella altra cosa, ja que fóra arriscat voler-hi trobar una rima psicològica que, ben aviat en un temperament com el del nostre gran humorista Santiago Rusiñol, no ho és tant per a la tempeamental falsa intel·lectual d'un comicista. En aquell temps, doncs, la ciutat era una definició exacta. Buenos Aires era baixa de sostre. Les cases eren d'un sol pis i els carrers allargaven i estenien sense aixecar cap. La gran extensió que ocupava la ciutat troba el seu origen aquella mena especial de construccions baixes, d'un sol pis, i que eren més amples que altres, com ho era, encara segueix essent-ho, la ciutat mateixa.

Però, a mesura que la ciutat cobria i cobejadora, templaïora i temprana, anava adquirint consciència de la seva pròpia gràcia, que així eridava en les cobdances dels «molissimis» — para usar la paraula d'En Papini — creixent també la seva fatxentina de fadrina festejada. I començava aixecar el cap, de mirar endavant, d'afirmar la carnal bellesa d'entre les puntes dels peus que a la des de riu a les ones esperaven, aparegueren els edificis més alts, grans cases, els palauets de més en pis, i ja avui molts carrers són llargs a llarg de cases altes... I al passeig Güemes hi ha un rasca-cels quinze pisos que enllaira, damunt d'una gran fatiga de la ciutat enorme, els seus ulls vigilant, i és la primera mirada que, en el matí boirós, de la ciutat el viatger que s'hi costa en l'encisador traeïc d'un natiu. Però, malgrat tot, les cases baixes han desaparegut. Encara, per aure, els naturals s'estimen més, unyir-se del centre, on en les cases altes tenen «el estudi», i recollir al lluny en una casa luxosa i contable... però baixa... en les barriades, i en el centre, a arreu, a grans clapes espaioses i exequen, encara les cases baixes, els «conventillos», petits mons on s'apleguen diverses famílies en l'espiritu del «patinillo», que a l'enensem separa i agermana. Aquests «conventillos», en alguns dels quals s'observen encara les restes d'una arquitectura dels temps colonials, trenquen l'ruma dels carrers moderns i el seu traïder i faihindós. Trenquen la via de les cases altes i fan com una encadiada d'iguals. Són el Buenos Aires antic que no ha tingut en els temps de rentar-se la cara. Al final de l'edifici alteró del casal modern, el «conventillo» modest amb el bullit, estrepit i abigarrament les seves vides estatistes és, per alguns esperits emmetzatins de ciutació, una condemnatció de Buenos Aires.

Una senyora més deixa l'altra illa, i prenent el té: «Una taca en el vestit de seda». Una taca, senyora? No creu. Millor un estrip; però, veu amb quina gràcia s'hi veu carregar morena?

Ecoles. — Sovint, deambulant per les grans vies de la ciutat, us crida l'atenció algun edifici amb aires d'alau, superb, magnífic, de construcció severa i risa. Si pregunteu o si acosteu a llegir què cosa diuen unes altres que hi ha en un escut que campana damunt la porta, us assabentau que aquell gran edifici és una escola pública. Es regla que no affa: totes les escoles públiques tenen un estatut magnífic, digníssim, d'una rigurositat genèrica i prodiga. Hi ha un moment en el qual la multitud d'infants que surten hi posa les escales i a la porta, una rialla,

els passatges. — Són el darrer orgull, l'última manyagueria de la ciutat. Pleòrica i polifònica, ha cercat aquests llocs de major repòs en un moment, la seva pròpia abundància pot contemplar-se ella mateixa. I això que ho fa amb delectació!

Al passeig Güemes, que és el més polít i mundà, la riquesa i la varietat s'hi ajunten en una mena de miniatura de ciutat recarragada i fastuosa. Amples vitrines, magatzems luxosos, espectacles, rascàcles... Tota la variant de les coses més noves, més cridadisses, i per damunt de totes, i regint-les i menant-les totes, un regne de velocitat, un apressament de viure, una remor d'ales d'aball... .

Heus aquí com en contemplar-se a si mateixa, en un rapòs, l'ànima de la ciutat, a si mateixa es veu, apresada i febrósament plena de la inquietud i tronolladora vivacitat de la joventut.

Fa aleshores una rialla — tal una sirena, emmirallant-se en el llac — i joguina i ferma salta a l'altra carretera.

RAFEL MARQUINA

B. A. Juny, 1922

L'Institut de Fisiologia

Divendres passat va cloure's el curs que el doctor R. Carrasco Formiguera ha donat a l'Institut de Fisiologia sobre «Els estudis del Metabolisme als Estats Units», constituint les lliçons d'aquest curs la primera exposició pública que ha fet el doctor Carrasco d'algunes de les impressions dels seus estudis a l'Amèrica del Nord.

A la primera lliçó el conferenciant exposà els trets principals en què estan basats els coneixements i les doctrines actuals sobre el metabolisme o ciència de la nutrició.

A la segona lliçó feu un breu resum de la història dels estudis metabòlics a Europa i Amèrica, fins a arribar a la constitució de les escoles americanes actuals, fent remarcar la part glorirosa que tenen en la moderna Florida d'aquest ram del coneixement els treballs de Lavoisier, Liebig, Voit, Pettenkoffer i Rubner a Europa, i Atwater, Benedict i Graham Lusk a Amèrica. Al més nou aquesta mena d'estudis va iniciar-los Atwater, deixeble de Voit i company de Rubner, amb la col·laboració de Rosa, a Washington, desenvolupant-se més al Laboratori de la Wesleyan University, amb Atwater i Benedict, fins arribar a un gran esplendor al Nutrition Laboratory de la «Carnegie Institution», a Boston; en aquesta escola, Atwater-Benedict s'hi han fet estudis extensissims i fonamentals sobre el metabolisme en l'home i en condicions fisiològiques i en els diabetics i altres s'hi han produït nous aparells progressivament més sensibles fins arribar a l'apparell portàtil de Benedict, el qual ha fet practicable el portar els estudis metabòlics a la clínica. Independentment d'aquesta escola se'n constitueix una altra a Nova York, a l'entorn de la figura de Graham Lusk, deixeble de Rubner, el qual compia amb dos centres de treball i producció, estretament lligats entre ells. Un és el Laboratori de Fisiologia de la Cornell University, on s'han fet treballs importantíssims sobre el metabolisme en els animals, en condicions fisiològiques i patològiques, destacant-se els estudis sobre l'acció dinàmica específica dels aliments i sobre diabetes experimental pancreàtica i fericinica. L'altre és el «Russell Sage Institute of Pathology», instal·lat al Bellevue Hospital, on s'han fet treballs fonamentals de caràcter clínic, especialment en els trastorns tiroïdians, diabetis i malalties infeccioses, essent especialment important l'establiment de xifres estàndard del metabolisme basal, en relació amb la superfície del cos. En aquestes escoles s'hi han format deixebles, alguns dels quals han constitut nous centres de treball, i, entre ells, Means, actualment al Massachusetts General Hospital de Boston, Aub de la Harvard Medical School i Boothby de la Mayo Institution, a Rochester Ma.

A la tercera lliçó va descriure els principals aparells i mètodes usats per a l'estudi experimental del metabolisme total, i especialment del metabolisme basal, determinant especialment en la descripció de l'apparell portàtil de Benedict.

A la quarta lliçó foren detallats els processos de dues determinacions de metabolisme basal, totes dues al mateix subjecte la una amb l'apparell universal de Benedict pel procediment de màxima precisió científica, i l'altra amb l'apparell portàtil de Benedict pel procediment d'amplísima sensibilitat, dintre d'una precisió suficient per a la clínica.

A la quinta lliçó exposà els resultats obtinguts per l'estudi clínic del metabolisme basal a Amèrica, i les

Cròniques d'Itàlia

Sensacions de Roma

A Roma fa molt de calor i la ciutat no està pas organitzada per a l'estiu. La temperatura, i sobretot la llum blanca i violenta li llevan molts encisos. Roma, en general tot Itàlia, és un país tardorà o primaveral. L'hivern tampoc li va massa bé, perque diuen que plou molt. I ara, a l'estiu, Roma fa pensar constantment amb Madrid. No s'ha d'oblidar que Roma no solament és la ciutat de la grandiositat i de les mides olímpiques, sinó que és una ciutat plena de color, de qualitats riquesíssimes, de tons plens de vida i d'escalfor. Ara, atòx desapareix i tot sembla xupat i sec.

Molts altres inconvenients de l'estiu romà es poden notar. Es deu produir en aquests temps una certa relaxació de l'autoritat municipal, perque en els barris aristocràtics es projecten un ric els costums dels barris miserables, en quant a higiene. I els barris miserables de Roma són tan enormement definitivament miserables! Hi ha poques coses a Europa tan dramàtiques i tan desesperades com la misèria romana. I això és degut a què Roma és una ciutat de moltes caritats. Aquella relaxació que suposaven al principi es nota sobretot en els jardins públics, els quals tenen aquell aire d'abandó, de tristesa i d'exhaustiment, que aixafan les coses d'Itàlia de seguida que no s'hi està sobre. Aquest abandó fa que es repeateixi a Roma el que passa a Madrid, això és, que hi hagi una certa continuïtat entre el suburbi i el començament dels camps. I aquests camps d'aquí, son com els de Madrid: desolats, arides, sense arbres, tràgics, indills. Un passeig pels entornos de Roma és cosa poc recomanable. Com a Madrid, predisposa aquest suburbi als estats àcids, a la maleïncònia, a la depressió cardíaca.

Les ruïnes romanes són plenes de llangardaxos i de sargantanes. Aquests animals immuns dormen sobre les lloses planes d'inscripcions, bullents de sol, trenen el cap triangular per les esquelles de les pedres dels arcs o de les calçunes segades dels temples. Com que el Baedeker no assenyala la seva presència, molts turistes protesten d'aquesta novetat no registrada. Voldrien que la guia els avisés, com els apunten la pòs d'una ciutat o un mal empedrat. No hi ha res més curius que un turista de Baedeker. El cicerone del Colosseu em deia que les mines serien menys visitades si la presència d'aquests animals fos anunciada. Pobra turista caçat amb els fils del «charme» d'aquest llibre! Pobre turista condemnat a no saber, si no té el llibre a la mà, si una sopa és bona o dolenta!

Amb la calor costa un petit sacrifici arribar a la plaça de Sant Pere o a les estances de Rapallo. A la plaça no hi ha ni una ànima. Unaigua de les fonts del costat de l'obelisc, amb el sol s'irisa i tren tots els colors de l'aro de Sant Martí. En el clar-obscur de les columnes rondinen les moyses i els burinots. La guardia suissa es passeja languidament per la porta del Vaticà, virolada com un assassinat. El cel és tot obscur de les railles dels faixots i de les orencies. De vegades es destaca de la columnada algun frare franciscà o algun abat francès o algun sacerdot amb una gran barba, que deu ésser

bona o dolenta!

Amb la calor costa un petit sacrifici arribar a la plaça de Sant Pere o a les estances de Rapallo. A la plaça no hi ha ni una ànima. Unaigua de les fonts del costat de l'obelisc, amb el sol s'irisa i tren tots els colors de l'aro de Sant Martí. En el clar-obscur de les columnes rondinen les moyses i els burinots. La guardia suissa es passeja languidament per la porta del Vaticà, virolada com un assassinat. El cel és tot obscur de les railles dels faixots i de les orencies. De vegades es destaca de la columnada algun frare franciscà o algun abat francès o algun sacerdot amb una gran barba, que deu ésser

bona o dolenta!

Després hem parat de diverses coses i el frare ha deixat anar.

— Veure aquest Papa té poc interès.

— Per què?

— Era molt interessant veure Pàp. Pius XI parla poquissim.

No és pas que el frare volgués dir amb això que els Papes han de parlar d'un cap de dia a l'altre. Més aviat vol dir a entendre que la mort de Benet XV i l'acabament d'aquestes tertúlies, havien carregat de fredor i d'ombra la vida del pobres. De vegades es destaca de la columnada algun frare franciscà o algun abat francès o algun sacerdot amb una gran barba, que deu ésser

bona o dolenta!

A la plaça s'ha posat del frare ho deuensten.

Josep Pla

cerca, on pot donar fruits de què són mostres els trets interessantíssims esbrinats per aquest mètode, referents a la tiroïde, la malaria, la tuberculosi pulmonar, la diabetis i altres malalties.

Es necessari que la metabolisme clínica sigui usada amb un perfecte coneixement i un horari reconeixement de les seves dificultats tècniques, i de les limitacions actuals de la seva valor pràctica; sense això, la introducció entre nosaltres d'aquest mètode de treball que tant es presta a ésser explotat per la xaracterística pseudo-científica, seria més perjudicial que profitós.

LES TERRES CATALANES

SABADELL

La supressió del treball de nit de les fàbriques

Des d'ahir, a la nit han deixat de treballar de nits les dones obreres de totes les indústries d'aquesta ciutat, obeint ordres de la Inspecció general del Treball.

L'envelat oficial de la festa major

La comissió de festes ha decidit que l'envelat oficial de la festa major fos el que instal·laran al Catalunya Parc els seus empresaris senyors Fusté i Reixach.

Els que desitgen lloges d'aquest envelat poden, doncs, dirigir-se als dos esmentats senyors, recomanant-los que si volen encara obtenir lloc especial s'afanyin a encarregar-lo amb urgència, car tenim entès que n'hi ha una gran demanda.

La ideologia social i econòmica de Rathenau

Amb aquest lema, l'illustre catedràtic del Seminari de Barcelona i consiliari de l'Acadèmia Catòlica de Sabadell, el doctor Lluís Carreras, prevere, va donar una interessantíssima conferència pública, formant part de la sèrie de cursos de sociologia que organitza la Joventut Catòlica d'aquesta ciutat.

Ja molt abans de començar es notaava una gràfia afusió de gent a la sala de la Biblioteca d'aquella entitat, omplint-se completament en pendre la paraula el conferenciant.

El doctor Carreras, amb la seva manera pecudir i justa de veure les coses, aconseguí traspassar als oïents el concepte que ell havia format de la personalitat de Rathenau en tots els seus més complets aspectes. Oi més d'estudiar Rathenau i de fer viure'l entre l'auditori, aportà a la seva dissertació comentaris precisos i excel·lídors per la seva clara visió, respecte el famós ministre alemany.

En glossà les seves paraules amb citats d'articles i obres de Rathenau, que ajudeven a formar una idea exacta de la seva valor als congregants.

Hauria estat altament interessant i pràctic que aquesta conferència — que no pot pas extractar-se sinó es vol incórrer a fer-ne una simple noticia — hagués estat presa taquigràficament i després haver-la publicada, com es mereixia un treball de tanta de valor com el que representa el fet pel doctor Carreras, el qual, no cal dir com contribuiria a popularitzar com n'és mereixedora aquesta figura internacional.

Els que assistiren a aquest acte en sortiren plenament satisfeits, rebent el conferenciant gran nombre de felicitacions.

El tercer curs de l'Associació de Música

Darrerament l'Associació de Música d'aquesta ciutat ha repartit als seus socis una fulla contingut les dades concretes de l'obra duta a terme durant els tres cursos de la seva vida, els quals són realment opulents.

D'entre aquestes dades són ben remarcables les corresponents al finit curs, i que són aquestes:

«Durant aquest curs s'han interpretat 106 obres, 34 de cant i piano, 28 de piano, 15 per a chor a veus mixtes, 6 d'arpa, 5 de violoncel-piano, 5 trios, 4 de violí-piano, 3 quartets, 2 d'arpa-piano, 2 de piano i violoncel, i 2 de piano i violí; corresponents a 49 autors. Foren interpretadors els artistes següents:

Carl Wending, Hans Michaelis, Philip Nester i Alfred Saal, del Quartet Wending; Júlia Parodi i Lluïsa Menàrguez; Blai Net, Francesc Costa i Gaspar Cassadó, units en trio; els 45 cantaires de la Ukrainska Kapela, dirigits per G. Kiriteschenko; Mercè Plantada i Manuel Borguño; Emil Sauer; Bernardí Galvés, Dolores Valleri i Joan Padró; Ricard Vives, Marian Perelló i J. Pere Marés, del Trio Barcelona; Emili Vendrell i Blai Net; Jacques Thibaud i Blai Net.

Realment, aquestes dades són la millor prova d'una feina feta i son més eloquents que totes les paraules que puguin dir-se.

Persisteix l'obsessió del joc

Hom diu que en determinada enti-

tat sabedollana, a la qual concorren molt distingides i significades persones, des de fa uns quantes dies s'està abusant d'una manera intolerable en el joc, jugant-se als prohibits, als quals, encara que no s'hi deixi intervenir a menys d'edat, se'n assegura que hi intervenen forces elements joves. Corre la veu que recentment els esmentats abusos tingueren un dia de maxim esplendor.

I no és pot pas dir que això sigui una cosa oculta i no avisada, car periòdics com «L'Avenir» ja fa dies que es vénen ocupant d'aquest afer amb molt d'encert i sense que, però, per ara, es vegin senyals de rectificació.

Esperem que, d'una vegada, sabrà donar-se satisfacció a la ciutat, tal com és mereixedora.

L'Institut d'Orientació Professional

Continuen amb tota activitat els treballs de preparació per a instaurar a Sabadell un Institut d'Orientació Professional, sota la protecció de l'Institut d'Orientació Professional de Barcelona.

Sabem que aviat l'Ajuntament es preocuparà d'aquest afer, a fi d'impuir la idea amb tot l'entusiasme. I si reixen les esperances i els propositos actuals, començarà el funcionament de tan important corporació acomençaments d'octubre d'aquest mateix any.

Encara més reformes de botigues a la Rambla

Actualment, i seguint l'exemple d'altres establiments situats a la Rambla, la casa Esteve Bayó, està fent grans reformes als tinells de la seva propietat, les quals, encara que no són dirigides — com altres cases han fet — per cap reconegut artista de ferma solvència, donen la sensació d'un bon gust i d'una bona voluntat a contribuir a l'embelliment general del nostre primer passeig urbà.

El cinema Cervantes, reformat

Fruit de la gran gernació que d'un quart temps ençà envaeix aquella sala d'espectacles, ha estat precis que el seu empresari, el senyor Parcerisa, es decidi reformarlo amplament, engrandintne la cabuda i començant l'embelliment del sostre i les parets del local.

Així mateix, d'allí a poc temps, efectuarà el canvi de les actuals cadires, ben incòmodes, amb magnífiques butaques, i ultra, està estudiant la manera de millorar en el possible la part musical, encarregant-la a un renomenat tercet.

Sardana sa la Plaça Major

Demà passat, dijous, la nostra ciutat La Principal del Vallès donara una audició de sardanes a la Plaça Major, seguint les populars festes que ve organitzant amb gran èxit la Joventut Nacionalista.

Preparatges per a la festa major

Ha començat de posar-se a les Cases Consistorials els bastiments de la il·luminació extraordinària de la festa major, així com les d'ornat de façanes i balconada principal.

Les colònies escolars

S'estan fent els darrers preparatges a fi de trametre a passar l'estiu a fora les colònies de la Lliga d'Hygiene Escolar d'aquesta ciutat.

La fira d'estiu

Per la demanadissa que hi ha de llocs per a instal·lar les parades, es preveu per a enguany una fira lluïda sima d'estiu, o de Sant Jaume.

Sabem que la Joventut Nacionalista prepara, per mitjà del seu Foment de la Sardana, una popular audició de sardanes un dels dies de la fira, dia, per cert, ben escacent i a propòsit per a celebrar actes d'aquesta naturalesa.

Notes personals

Es troba molt millorat el nostre particular amic el nacionalista En Pere Martí Peydro.

— Es al límit des de fa uns quants dies, encara que no de gravetat, la distingida esposa d'En Joan Mari, Na Justa Vila, a la qual desitgem una ràpida millora.

— Està totalment restablert de la se-

va recent malaltia el nostre benaventut company Antoni de P. Avellaneda Manau.

— Aquesta setmana marxarà a Montserrat, on passerà l'estiu, el nostre company En Jaume Vidal i Viñas.

— Ha estat aorgada la mà de la molt gentil senyoreta Joaquima Fatjó al senyor Antoni Tamburini.

— Demà, a la nit, la Banda municipal de Sabadell donarà un concert públic a la plaça del doctor Robert.

Els funerals per l'ànima

d'En Ricard Sampere

Amb la solemnitat que era d'esperar, avui, dimarts, s'han celebrat a la parroquia de Sant Felip els funerals per l'ànima de don Ricard Sampere (A. C. S.). A les deu ja es feia impossible trobar seient a l'església, la qual s'ha anat omplint de gent a peu drat fins a enviar-la totalment. Ha estat oficiant el Rnd. Antoni Balcells, i una massa coral, força intel·ligent, ha cuidat molt ècudamental de la part musical.

— S'està fent l'arranjament de la carretera que va d'aquesta ciutat a Castellar del Vallès.

Ja era hora, perquè, tal com varem dir fa pocs dies, era poc menys que intransitable.

Ara, el que ningú s'explica, és com l'esmentat arranjament ha començat per la part de Castellar, essent així que l'estat desastros es troba a la sortida de Sabadell, per ésser de més transit, amb motiu d'haver-hi per aquells indrets algunes fàbriques i molins.

— Han ingressat a la Caixa d'Estalvis de Sabadell 35.771 pessetes, procedents de 1.168 imposicions, essent 24 el nombre de nous imponentes.

— S'han tornat 22.164,61 pessetes, a petició de 55 interessats.

Pla del Llobregat

PRAT DEL LLOBREGAT. — La nit del passat dissabte, amb motiu del final de curs, se celebra una magnífica festa escolar que mereix la pena d'ésser esmentada per la seva significació.

Fou presidida per l'Ajuntament, que reparti els premis oferts als alumnes, i van assistir-hi el jutge, tots els professors i professors de les escoles públiques i particulars, i una gran concurrencia que omplia de gom a gom la sala del cinema La Moderna, on se celebrava.

El programa — que fou imprès en la nostra llengua i amb una senzillesa i bon gust molt escacent — fou executat pels alumnes de l'escola de nous que dirigeix el mestre Pere Pla i Reig, i l'integraren un bon nombre de poesies i proses escriptes, cançons escolars, peces a piano, etc., com és de costumat en tals festes.

El que el fa més digne d'estima, per damunt de les generalitats acostumades, és la savia i pràctica elecció dels treballs, tots ells referents a la indústria, història, art, ambient, folklore i esdevenidor de casa nostra, tan poc estudiats i atesos per moltes escoles que radiquen en la nostra terra.

No cal dir que tothom fou mitjançant felicitat per la part que havia pres en l'emocionant verlada, que, segons sembla, haurà donat el cop de gracia a l'execució de molts projectes que en prò de l'ensenyament i la cultura d'aquest poble es vénem preparant.

Baix Empordà

SANT FELIU DE GUIXOLS. — Ha tingut lloc la inauguració dels banys que En Pere Rius ha aixecat a aquesta ciutat. Ha vingut expressament per a benefici-los el doctor don Josep Matas, vicari capitular. A l'ofici que ha seguit la benedicció ha predicat el doctor don Agustí Maymi, canonje de la Seu gironina.

El senyor Rius, amb esplendidesa extraordinària, ha obsequiat amb un apat als periodistes d'aquesta ciutat i de Girona.

El governador civil i el militar, el delegat d'Hisenda, el senyor Riera i Pau, president de la Diputació, el diputat a Corts per Tortosa, el senyor Guarrat, alcalde d'aquesta ciutat, el jutge municipal senyor Gallicó, el capità de la Guàrdia civil, senyor Adrià, l'ajudant de Marína, senyor Ferrandiz i el reverend economist doctor Simón, molts periodistes de Girona i d'aquesta ciutat, el president de la Cambra,

de Comerç, senyor Garcia; el gerent d'aquest ferrocarril, senyor Vinyas, i moltes altres persones que havien estat convidades pel senyor Rius, van prendre part a l'apèt que se celebra a la terrassa del magnífic establiment.

Aquest pot competir amb qualsevol de Catalunya en confort, en higiene, en emplaçament, en luxe, en servei i en comoditats. El personal, al cap del qual hi ha el nostre amic el senyor Donato, és una garantia. El bon gust que ha presidit a la construcció es deu al senyor Berdas. De totes maneres, el mèrit principal de l'obra, el propulsor concienciat, ha estat el seu propietari En Pere Rius, a qui la ciutat deu etern agrairment, pujant-ho dotada d'un nou element de vida.

Les Garrigues

JUNCOSA DE LES GARRIGUES. — El dijous proppassat, En Tomàs Piñol, alumne de l'Escola Superior de Agricultura, va donar una conferència a l'estage de l'Escola particular «La Cultural», tractant del tema «Com s'ha de fer el vi».

Amb nombrosa concurrencia va desenrotillar aquest tema amb molta claredat.

Un grup de joves està treballant amb entusiasme per a constituir una Joventut Nacionalista.

S'estan collint els cereals, si bé aquest any no donen el rendiment dels altres.

Es presenta una formosa collita de olives.

Vallès

CASTELLAR DEL VALLES. — La setmana entrant, la companyia «La Vallesana» ampliarà el servei que presta entre aquesta població i Sabadell, amb dos nous automòbils.

— S'està treballant amb molta ac-

TARRAGONA

(Conferència de les 9:30 de la nit)

La processó del Carme d'enguany, ha resultat lluïda com cap altre any. Els Pomells de Joventut hi anaven amb una gran bandera catalana. Als balcons de tot el trajecte hi havia més banderes i draps barrats que en cap altra festa.

En acabant la processó, els Pomells anaren a la Lliga Regionalista, on cantaren «Els Segadors» i el «Cant dels Pomells». Hi hagué molt d'entusiasme i aplaudiments.

— La Direcció d'Obres Públiques ha il·lurat al cap de Tarragona 1.896 pessetes, pels terrenys del terme de Cabacés, afectats per la carretera d'Esplugues de Francolí a Flix.

— A darrers del mes actual, començarà a publicar-se a Santa Coloma de Queralt un periòdic titulat «Sagarraga Nacionalista», en el qual faran llargs campanyes els ardits nacionals sagarrencs.

— Aquest migdia ha mort el canonje ardiaca, doctor don Gaetà Sentís, en l'actualitat governador eclesiàstic de l'Arquebisbat, per absència de S. E. el senyor Cardenal Arquebisbe.

— A un auto del servei públic de Tarragona a Reus, se li va trencar la direcció, rebent fortes avaries i no havent-hi hagut desgràcies. Avui encara estava al costat de la carretera.

En la sessió que està celebrant l'Ajuntament, ha estat nomenat guarda dels magatzems municipals, En Lluís Leon Boronat.

— El concert que donava ahir la banda del regiment d'Almansa, no pogué acabar-se. Tot just havia acabat de tocar una sardana que havien ballat els nombrosos habitants, va començar un fort ruixat, que, amb intermitències, va durar tota la verlada.

IGUALADA

(Per telègraf)

Han estat celebrats els exàmens de fi de curs al Conservatori de l'Ateneu. El Jurat el formaven els emblemats mestres Zamacois, del Conservatori del Liceu i l'Escola Municipal de Música de Barcelona; mossèn Baldelló, de la Comissió Permanent dels Orfeons de Catalunya; Serra i Sagrera, professors de l'esmentat conservatori, i ha restat ben satisfet de la tasca dels curs inaugural, essent-ne palessa proveïdes lluïdes qualificacions atorgades als alumnes, havent merescut entusiastes el mestre Borguño.

A Baget, prop de la frontera, la guardia civil ha detingut Antoni Coina que intentava fugir, portant diners d'un paraigües, quatre bitllets de 20 francs, tres monedes d'or de 20 francs i 124 pessetes, que hom suposa havia robat a Joan Joàndó, veí de Baget, en combinació amb Vicens Camps, natural de Terol, internat a França.

LLEYDA

Conferència de les 945 de la nit d'Assemblea per a l'extinció de la llagosta

El diumenge tingué lloc a Lleida l'Assemblea per a l'extinció de la llagosta.

Va presidir el senyor Sol, president de la Diputació de Lleida i convocant de l'Assemblea. Hi havia representants de les Diputacions provincials de Tarragona, Saragossa i Osca, de les Cambres Agrícoles i de Comerç, del Consells provincials de Fornet, de les entitats agràries i de les comissions per a l'extinció de plagues al camp de les quatre províncies. El senyor Sol pronuncià un eloçant discurs, demostrant el perill i l'urgència amb què cal combatre'l.

El senyor Montserrat, diputat per Saragossa, parla en to pessimista de l'apatia dels agricultors de la seva regió i dels pocs mitjans que ofereix l'Estat per a defensar-se d'aquesta plaga, citant el cas que el Govern ha assassinat la miseria d'un milió de pessetes per a l'extinció de la llagosta, en el pressupost consigna set milions per a la pavimentació de Madrid.

Després de parlar els senyors Alabarca, Pozas, el senyor Gauder, cel·lonsell de Foment d'Osca, afirma que el moviment iniciat a Catalunya, qui compta amb homes ben preparats per fer sentir l'esperança als agricultors aragonesos que s'aturà la malura, la qual presenta greus caràcters a Osca.

Després parlaren el senyor Macià, el president de la Cambra Agrícola de Tarragona.

El senyor Raventós, pèrit agrícola de la Mancomunitat, després de dir que l'Estat és un bon recapteador, però mai organitzador, advocà perquè l'Assemblea en surti l'organització preferible combatre la llagosta a la primavera, quan es mosca, i oferix els serveis del personal tècnic que forma part.

El senyor Florensa demana una gran llibertat d'accio per a la comissió que es nomeni, i recomana la col·laboració de totes les forces vives de les províncies interessades.

El Sr. Sol resumeix els discursos proposa que formin la comissió tots els senyors que han parlat, i redacta conclusions per a sotmetre-les al rei i a l'Assemblea que es reuni a la tarda.

Les conclusions aprovesen foren les següents:

Primer. — L'Assemblea considera indispensable per a assegurar l'eficàcia de la lluita contra la llagosta, que es solidaritzin els esforços de les corporacions i societats representades a la dita assemblea, fins a assolir la completa extinció de la plaga a les províncies mancomunades.

Segona. — Per a la realització de la lluita mancomunada es constitueix una Junta inter-regional catalano-aragonesa per a l'extinció de la llagosta, integrada per les representacions de les entitats aragoneses i catalanes reunides en Assemblea, i a la qual podran adherir-se i sumar-se les de totes dues regions que fins avui no ho han fet.

Les funcions executives de la Junta regional són delegades en el Comitè executiu constituit per un representant de cada una de les quatre províncies, un delegat de cada Consell de Foment, un de cada Cambra Agrícola i un altre de les associacions agrícoles de caràcter provincial; i un representant de la Mancomunitat de Catalunya.

Tercera. — Es recaptaria del Govern el reconeixement oficial d'aquesta Junta, pregant-li perquè designi un delegat o comissari que hi representi l'Estat. I també que atribueixi a la dita junta tota l'autoritat i facultats necessàries perquè, desenrotillant lliurement la seva acció, pugui actuar amb eficàcia a cada moment i allí on sigui precis.

La Junta, i per la seva delegació el Comitè executiu, podrà utilitzar el servei dels funcionaris i servei agrícola de les províncies mancomunades, així com també el de la secció d'agricultura de la Mancomunitat, que li ha estat ofert i acceptat.

Quarta. — El Comitè executiu formarà, com se suposa, el pla de la campanya a realitzar, mitjançant

l'estudi de les comarques envaïdes, fixarà els mitjans que creu més adequats per a combatre la plaga fins la seva completa extinció, i formularà els pressupostos de les despeses necessàries proposant els mitjans per a cobrir-les.

Cinquena. — El Comitè executiu procedira, de seguida, a practicar les experiències sobre camps infestats de llagosta, d'insecticides que proporcionin llur eficàcia destruït, adjuntant-se, per als dits experiments, el personal facultatiu competent, recaptant la presència de tècnics oficials per tal de dictaminar sobre l'eficàcia dels esmentats procediments.

Costes de Garraf

VILANOVA I GELTRU. — Perdura amb tota la intensitat l'entusiasme dels nombrosos vilanovins que assistiren als grandiosos actes d'affirmació nacionalista celebrats el passat diumenge a Barcelona, i cadascú, en el seu cercle d'amistats, i en general tots els bons catalans que es preocupaen de l'esdevenir de la nostra Pàtria, comenten i aplauideixen la tasca realitzada per la Lliga Regionalista.

Existeix aquí un nucli ben important dels que es tanquen en el «Tot o res», i que segueixen espiritualment la trajectòria del nostre il·lustre compatriota (després de tot, capdavanter d'aquest moviment radicalisme). No obstant, tots i tothom coincideix que la tasca dels homes de la Lliga és illoable i es admirar, i en més d'un s'afirma l'orientació suara emprada, o renovellada, per l'Associació del dissabte, i tan gloriosament aprovada, amb arborador entusiastisme, pels milers de catalans aplaudits sovint les immenses naus del Palau de l'Art Modern.

Els actes d'enterrament i funerals celebrats en aquella vila pel qui en fou fill predilecte, el maleguanyat don Josep Font i Gumà (A. C. S.) constituiran una gran i espontània manifestació, per part de tot un poble, del viu i sentit condole que a l'unison experimentaren tots els vilanovins.

Milers de ciutadans acompanyaren, la setmana passada, en imponent manifestació de dol, les despulles del gran patriota: des de les autoritats fins a l'obrer més humil. I en tot el trajecte el comerç tancà les portes, i tots els balcons i finestres estaven endolcats. Els funals, excessos i embelliscats amb crespons negres, arrodonien el quadre tristissim que pre-senciatava la vila.

El dilluns se celebraren els funerals a Sant Antoni, i una altra volta una immensa gernació s'aplegà a retre el darrer homenatge al qui tant exemplars del més pur patriotsme i del més gran altruisme sabé realitzar per la nostra idolatrada vila i pels seus compatriots, sense distinció. Fou un acte com poques vegades l'havem presenciat.

Ja en vida, i amb motiu de la inauguració de les obres del Castell de la Geltrú, Vilanova va voler mos trarri el seu agraiament dedicant-li un homenatge memorable, que acabà amb la dedicatòria de la plaça que amb motiu de les obres esmentades queda oberta, i on des d'aleshores, i en formosa illosa de marbre, es lleix: «Plaça de l'Arquitecte Font i Gumà». Ara, amb aquest tristissim esdeveniment, se celebra una sessió necrologica a l'Ajuntament, el qual acordà suspindre la sessió en senyal de dol, havent acordat assistir en corporació als actes d'enterrament i funerals, nomenar-lo fill predilecte, erigir-li un bust de marbre, que serà col·locat en el pati d'honor del Castell de la Geltrú, i dedicar-li una corona amb la inscripció següent: «Vilanova i Geltrú al seu bon patrio».

Renovem, amb tan trista oportunitat, el nostre més sentit condole a les respectives i atribuides famílies de Font i Gumà, desejant que l'Etern premi amb la benaurança les altes virtuts que tan generosament esmergà en profit del proxim i de la seva pàtria nadua, el nostre plorat compatriot model, el qui fou don Josep Font i Gumà.

— Fa algun temps se sentia parlar de casos d'intoxicació, que hom atribuia a diverses causes locals, en principi, i que després s'han esvalit en saber-se que en altres localitats també n'hi ha de semblant i atribuïdes a diverses substàncies alimentícies. Desgraciadament s'han de depolar algunes defuncions (sis o vuit, per alt), i alguns malalts, que, afortunadament, van millorant, no sabent-se fins ara cap altre cas esdevingut. Sembla que no es perd per les autoritats encarregades de vetlliar per la salut pública, però, en general, el

desig de saber més o menys amb certesa a què es fou deguda la intoxicació i quins mitjans s'han d'emprar per a evitar tan terrible flagell.

— Dies passats dona a l'illot amb tota felicitat una formosa nena Na Carme Roig Ferret, esposa del nostre bon amic N'Antoni Puig. Avui, en ésser regades amb les aigües del Sant Baptisme, s'han imposat a la neofita els noms de Maria del Carme, Francisca i Visitació.

A les moltes felicitacions que estan rebent els esposos amics, i ja pares complets, hi adjuntem la nostra enhorabona.

— La festa de Sant Cristòfol s'ha celebrat enguany, de manera ben solemne i extraordinària, a l'ermita de la seva advocació, situada damunt les roques de la Costa de Llevant, que en prenen el nom:

Ultra els cultes que ja, de temps immemorial s'hi venien celebrant cada any en aquesta diada, enguany s'hi ha celebrat un solemne Ofici, amb sermó pel doctor Castellet, una ben fluida funció a la tarda, i després l'encant de coques i ballades, i a la nit s'hi ha engegat un castell de focs. Tot això ha fet que la concurrencia de fidels i tambe de cotxes per a rebre la benedicció hagi estat també extraordinari.

Durant el darrer mes de juny, el moviment de l'estalvi a la nostra vila ha estat com segueix:

A la Caixa de Pensions i Estalvi: Rebudes, 98.928'15 pessetes. Pagades, 44.048'40 pessetes. Llibretes noves, 27.

A la Caixa d'Estalvi: Rebudes, 30 mil 875 pessetes. Pagades, 10.424'87 pessetes. Llibretes noves, 16.

— A la parròquia de la Immaculada s'hi celebren, actualment, unes devotes i solemnes festes commemoratives del Tercer Centenari Teresià.

El diumenge passat s'hi va celebrar una esplendida missa, que tingué lloc a l'ample pati, davant l'església, bellament exornat. Fou molt concorreguda, i tots els nadius del programa aplaudits.

— Ens assabentem, ben complaçuts, que l'eminent pintor En Joaquim Mir, juntament amb la seva distingida esposa donya Maria Estadella i la seva filla, donya Isabel Trinxet, vídua de Mir, han fixat, definitivament, la seva residència a la nostra vila.

Ho consignem amb veritable satisfacció i noble orgull.

— Sembla que la propera festa major, que ha de celebrar-se del 4 al 7 d'agost, a l'abaceria de Nostra Dona de les Neus, esdevindrà ben atractiva i variada.

S'estan preparant les comissions i jutges nomenades a l'efecte, i per notícies particulars podem avançar que n'hi haurà per a tots els gustos.

— En la impossibilitat d'anar esmentant les nombroses famílies amigues que van instal·lant-se a la nostra vila per a romandre-hi el present estiu, ens plau fer constar el nostre desig que a totes els sigui grat el sojorn estiuenc.

Ja en vida, i amb motiu de la inauguració de les obres del Castell de la Geltrú, Vilanova va voler mos trarri el seu agraiament dedicant-li un homenatge memorable, que acabà amb la dedicatòria de la plaça que amb motiu de les obres esmentades queda oberta, i on des d'aleshores, i en formosa illosa de marbre, es lleix: «Plaça de l'Arquitecte Font i Gumà». Ara, amb aquest tristissim esdeveniment, se celebra una sessió necrologica a l'Ajuntament, el qual acordà suspindre la sessió en senyal de dol, havent acordat assistir en corporació als actes d'enterrament i funerals, nomenar-lo fill predilecte, erigir-li un bust de marbre, que serà col·locat en el pati d'honor del Castell de la Geltrú, i dedicar-li una corona amb la inscripció següent: «Vilanova i Geltrú al seu bon patrio».

Renovem, amb tan trista oportunitat, el nostre més sentit condole a les respectives i atribuides famílies de Font i Gumà, desejant que l'Etern premi amb la benaurança les altes virtuts que tan generosamente esmergà en profit del proxim i de la seva pàtria nadua, el nostre plorat compatriot model, el qui fou don Josep Font i Gumà.

— Fa algun temps se sentia parlar de casos d'intoxicació, que hom atribuia a diverses causes locals, en principi, i que després s'han esvalit en saber-se que en altres localitats també n'hi ha de semblant i atribuïdes a diverses substàncies alimentícies. Desgraciadament s'han de depolar algunes defuncions (sis o vuit, per alt), i alguns malalts, que, afortunadament, van millorant, no sabent-se fins ara cap altre cas esdevingut. Sembla que no es perd per les autoritats encarregades de vetlliar per la salut pública, però, en general, el

desig de saber més o menys amb certesa a què es fou deguda la intoxicació i quins mitjans s'han d'emprar per a evitar tan terrible flagell.

— Dies passats dona a l'illot amb tota felicitat una formosa nena Na Carme Roig Ferret, esposa del nostre bon amic N'Antoni Puig. Avui, en ésser regades amb les aigües del Sant Baptisme, s'han imposat a la neofita els noms de Maria del Carme, Francisca i Visitació.

A les moltes felicitacions que estan rebent els esposos amics, i ja pares complets, hi adjuntem la nostra enhorabona.

— La festa de Sant Cristòfol s'ha celebrat enguany, de manera ben solemne i extraordinària, a l'ermita de la seva advocació, situada damunt les roques de la Costa de Llevant, que en prenen el nom:

Ultra els cultes que ja, de temps immemorial s'hi venien celebrant cada any en aquesta diada, enguany s'hi ha celebrat un solemne Ofici, amb sermó pel doctor Castellet, una ben fluida funció a la tarda, i després l'encant de coques i ballades, i a la nit s'hi ha engegat un castell de focs. Tot això ha fet que la concurrencia de fidels i tambe de cotxes per a rebre la benedicció hagi estat també extraordinari.

Durant el darrer mes de juny, el moviment de l'estalvi a la nostra vila ha estat com segueix:

A la Caixa de Pensions i Estalvi: Rebudes, 98.928'15 pessetes. Pagades, 44.048'40 pessetes. Llibretes noves, 27.

A la Caixa d'Estalvi: Rebudes, 30 mil 875 pessetes. Pagades, 10.424'87 pessetes. Llibretes noves, 16.

— A la parròquia de la Immaculada s'hi celebren, actualment, unes devotes i solemnes festes commemoratives del Tercer Centenari Teresià.

El diumenge passat s'hi va celebrar una esplendida missa, que tingué lloc a l'ample pati, davant l'església, bellament exornat. Fou molt concorreguda, i tots els nadius del programa aplaudits.

— Dies passats dona a l'illot amb tota felicitat una formosa nena Na Carme Roig Ferret, esposa del nostre bon amic N'Antoni Puig. Avui, en ésser regades amb les aigües del Sant Baptisme, s'han imposat a la neofita els noms de Maria del Carme, Francisca i Visitació.

A les moltes felicitacions que estan rebent els esposos amics, i ja pares complets, hi adjuntem la nostra enhorabona.

— La festa de Sant Cristòfol s'ha celebrat enguany, de manera ben solemne i extraordinària, a l'ermita de la seva advocació, situada damunt les roques de la Costa de Llevant, que en prenen el nom:

Ultra els cultes que ja, de temps immemorial s'hi venien celebrant cada any en aquesta diada, enguany s'hi ha celebrat un solemne Ofici, amb sermó pel doctor Castellet, una ben fluida funció a la tarda, i després l'encant de coques i ballades, i a la nit s'hi ha engegat un castell de focs. Tot això ha fet que la concurrencia de fidels i tambe de cotxes per a rebre la benedicció hagi estat també extraordinari.

Durant el darrer mes de juny, el moviment de l'estalvi a la nostra vila ha estat com segueix:

A la Caixa de Pensions i Estalvi: Rebudes, 98.928'15 pessetes. Pagades, 44.048'40 pessetes. Llibretes noves, 27.

A la Caixa d'Estalvi: Rebudes, 30 mil 875 pessetes. Pagades, 10.424'87 pessetes. Llibretes noves, 16.

— A la parròquia de la Immaculada s'hi celebren, actualment, unes devotes i solemnes festes commemoratives del Tercer Centenari Teresià.

El diumenge passat s'hi va celebrar una esplendida missa, que tingué lloc a l'ample pati, davant l'església, bellament exornat. Fou molt concorreguda, i tots els nadius del programa aplaudits.

— Dies passats dona a l'illot amb tota felicitat una formosa nena Na Carme Roig Ferret, esposa del nostre bon amic N'Antoni Puig. Avui, en ésser regades amb les aigües del Sant Baptisme, s'han imposat a la neofita els noms de Maria del Carme, Francisca i Visitació.

A les moltes felicitacions que estan rebent els esposos amics, i ja pares complets, hi adjuntem la nostra enhorabona.

— La festa de Sant Cristòfol s'ha celebrat enguany, de manera ben solemne i extraordinària, a l'ermita de la seva advocació, situada damunt les roques

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 17

VAIXELLS ENTRATS

Vapor anglès «Ciscar», de Newcastle, amb carbó.

Vapor correu italià «Principessa Mafalda», de Buenos Aires, amb càrrega general i 68 passatgers.

Vapor espanyol «Ampuries», de La Nouvelle, amb bocals buits.

Goieta espanyola «Comercio», de Vapor espanyol «Mahón», de Maó, Sant Feliu, amb càrrega general, amb càrrega general i 53 passatgers.

Vapor francès «Emir», de Newcastle, amb carbó.

Vapor espanyol «Olesa», de Palamós, en lluit.

Pallebot espanyol «Paulista», de Vinaròs, amb càrrega general.

Vapor noruec «Heim», de Londres, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Cullera», de Málaga, amb càrrega general i 158 passatgers.

Vapor espanyol «Vinaroz», de Vinaròs amb vi.

Vapor espanyol «Cabo Higuer», de Marsella, amb càrrega general i 9 passatgers.

Vapor espanyol «Mont-Sant», de Valencia, de trànsit.

Llagut espanyol «María Dolores», de Torrevella, amb melons.

Vapor espanyol «Rey Jaime I», de Palma, amb càrrega general i 78 passatgers.

Vapor espanyol «Canailejas», de Cete, amb trànsit.

Llagut espanyol «Joven Amalia», de Vinaròs, amb garrofes.

Veler italià «Rafaello», de Propriano, amb carbó.

Vapor noruec «Kong Hinge», de Liverpool, amb carbó i càrrega general.

Vapor espanyol «Almazora», de Vinaròs i Castelló, amb càrrega general.

De Palma de Mallorca, 1 hidroavió «Menorca», amb correspondència.

VAIXELLS DESPATXATS

Vapor alemany «Alicante», amb càrrega general i trànsit, cap a Marsella i Gènova.

Vapor espanyol «Cullera», de trànsit, cap a Cet.

VAIXELLS SORTITS

Vapor espanyol «Cabo Sacratif», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.

Vapor espanyol «A. Costa», amb car-

reg general, cap a València.

Vapor espanyol «V. La Roca», amb càrrega general, cap a Melilla i escales.

Vapor espanyol «Comercio», amb càrrega general, cap a Gandia i escales.

Vapor espanyol «Tordera», amb càrrega general, cap a Les Palmes i escales.

Vapor correu italià «Principessa Mafalda», amb càrrega general, cap a Gènova.

Vapor espanyol «Angelita», amb el seu equip, cap a la mar.

Vapor espanyol «Antonia», de trànsit, cap a Tarragona.

Vapor espanyol «Antzonekosa», de trànsit, cap a València.

Vapor espanyol «Mahón», amb càrrega general, cap a Maó.

Vapor espanyol «Juliana», de trànsit, cap a València.

Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

Cap a Palma de Mallorca, hidroavió «Menorca», amb correspondència.

Vapor noruec «Heim».

Accidents marítims

NOTES DEL LLOYD

Padstow, 13. — El vaixell «Lively», de Bideford, en viatge de Barry a Porthleven, amb càrrega de maons, ha naufragat a Stepper Point. No n'ha hagut pèrdua de vides.

Queenstown, 12. — El vapor anglès «Appomattox», en viatge de Middlebrough a Boston, torna a Queenstown amb avaries a les màquines. Arribara demà, a la tarda.

Kingston, 12. — El vapor nord-americà «Cananova», procedent de Nova York, ha varat a Green Island. Li han estat tramesos auxilis.

Valparaíso, 13. — El vapor «Magellan», de la «Pacific Steam Navigation Company», procedent de Londres, i Havre, ha arribat amb foc a la carbonera núm. 4. El foc ha estat extingit, després d'inundada la bodega. Es atribueix a combustió espontània. El foc, l'aigua i el fum han causat moltes avaries a la càrrega i al vaixell.

Marsella, 13. — El pallebot francès «Aviateur de Terlives», està crevant al port. No duia càrrega. Ha estat varat. Probablement serà pèrdua total.

Nova Orleans, 13. — El vapor anglès «Explorer», en viatge de Savan-

nah a Nova Orleans, ha tingut foc a la bodega núm. 3. El foc ha estat extingit. L'alguer i el foc han causat avaries a la càrrega.

Queenstown, 13. — El vapor anglès «Appomattox», en viatge de Tees a Boston, que tenia varies a la màquina, ha fondejat aquí sense novetat i sense auxili.

Saint Michael, 13. — Ha arribat, sense helix, el vapor anglès «Albanian», en viatge de Barbados a Clyde-Ware, 14. — El vapor «Allie», de Llanelli, carregat de fusta, ha varat al Far de Snipe. Li han estat tramesos auxilis.

Bahia Blanca, 13. — El vapor anglès «Heathside», que varrà a set milles de Martín García, n'ha sortit en pujar la marea.

El vapor anglès «Byeway» segueix encallat a la boca S. 41, després de Martín García. Ha demandat auxilis.

Esmirna, 14. — El vapor anglès «Lord Harrington», ha surat avui al matí, després de descarregar 1.100 tones. El vaixell ha entrat al port. El capità creu que no té avaries.

EXPOSICIÓ A GUAYAQUIL

La Cambra Oficial Espanyola de Comerç de l'Ecuador, dociliada a Guayaquil, ha acordat celebrar una Exposició d'articles manufacturats espanyols, en celebració de l'anomenat «Dia de la Raça», 12 d'octubre.

Desitja aquesta institució fer quelcom més que una tasca lírica per a commemorar aquixa data, i per això, ha ideat la celebració d'aquest acte que intensifiqui l'acció comercial d'Espanya en aquell país i que sigui una demostració real i efectiva, de què representa en el concert dels països productors del món.

Tots els països europeus i nord-americans inunden aquells territoris d'agents comissionistes, de mostraris, de catàlegs, de tot el que significa la propaganda comercial per als seus productes; i els espanyols residents a l'Ecuador, volen també posar llur esforç a demostrar la tasca de l'Espanya industrial.

Per a major facilitat dels expositors, la Cambra ha disposat que totes les mostres que siguin trameses pels fabricants o comerciants espanyols, es remetin a la Societat Hispano-Americanica d'Exportació, la qual té la seva residència en aquesta ciutat (carrer Nou de Sant Francesc, núm. 27), en cas que no vulguin trametre's directament a la Cambra. L'expressada Societat rebrà mostres per tot el present mes de juliol, i es farà carregar, sense cost per als comerciants i industrials, de la tramesa de mostres a la Cambra Espanyola de Comerç de l'Ecuador, anant del compte d'aquesta entitat les responsabilitats inherents.

HORTALISSES I FRUITES

Dia 15 de juliol de 1922.
(Informació Matutano)

Alls de primera, de 30 a 36 pessetes la dotzena de forces; idem de segona, de 18 a 24.

Cebes de Figueres, de 15 a 20 pessetes els 100 quilos; idem de València, de 12 a 15.

Patates del bufé, de 25 a 26 pessetes els 100 quilos; idem de bolado, 30 a 35.

Ram de València, de 6 a 8 pessetes els 10 quilos.

Pàsols del pais, de 8 a 10 pessetes els 10 quilos.

Mongetes tendres, de 3 a 6 pessetes els 10 quilos.

Tomàtecs del pais, de 2 a 3 pessetes els 10 quilos.

Peres del pais, de 4 a 6 pessetes els 10 quilos.

Pràssacs, de 5 al 7 pessetes els 100 quilos.

Cols de València, de 4 a 6 pessetes la dotzena.

Avengüines, de 4 a 8 pessetes el centenar.

Llimones, de 4 a 8 pessetes el centenar.

Ensaims, de 0'50 a 0'60 pessetes la dotzena.

Escaroles, de 0'50 a 0'75 pessetes la dotzena.

Plàtans, de 1'25 a 1'75 pessetes la dotzena.

Melons de València, de 15 a 18 pessetes la dotzena.

ADOUFS

Dia 15 de juliol de 1922.
(Informació de la casa J. Espinàs, de Barcelona)

Superfosfat d'os de mig a 1 per 100 azot i 18/20 d'àcid fosforic, a 16 pessetes els 100 quilos, a la fàbrica.

Superfosfat de calç mineral 18/20 per 100 d'àcid fosforic soluble, a 15 pessetes els 100 quilos, sense envas.

Superfosfat de calç mineral 16/18 per 100 d'àcid fosforic soluble, a 13 pessetes els 100 quilos, minimum deu tones sense envas.

Superfosfat de calç mineral 13/15 per 100 d'àcid fosforic soluble, a 10 pessetes els 100 quilos, minimum deu tones sense envas.

Sulfat d'amoniàc 20/21 per 100 azot, a 60 pessetes els 100 quilos.

Nitrat de sosa 15/15 per 100 azot, a 46 pessetes els 100 quilos.

Sulfat de potassa 90/92 per 100, equivalent a 49/50 per 100 de potassa pura, a 50 pessetes els 100 quilos.

Clorur de potassa 80/85 per 100, equivalent a 50/51 per 100 de potassa pura, a 35 pessetes els 100 quilos.

Màteria orgànica cornia natural 10/11 per 100 azot i 2/3 per 100 àcid fosforic, a 40 pessetes els 100 quilos.

Nitrogina Sant Jordi 8/10 per 100 azot a 25 pessetes el sac de 70 quilos.

Farina fosfatada d'osso per aliment de bestiar, a 50 pessetes els 50 quilos.

Sofre

Sofre en pols, a 14 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre «Extra fi», a 15 pessetes el sac de 40 quilos.

Sofre sublimat (flor), a 25 pessetes el sac de 50 quilos.

Sofre en terrós, a 32 pessetes el sac de 100 quilos.

Sofre en canó, a 60 pessetes el sac de 100 quilos.

Sofre precipitat (gars), a 9 pessetes el sac de 40 quilos.

FRUITES I LLEGUMS DEL PAÍS

Dia 15 de juliol de 1922.
(Informació de la casa Miquel Valls i Salvadó)

Alls cap-pares, a 30 pessetes la dotzena de forces.

Ametlles amb closca molla, a 170 pessetes els 100 quilos; idem amb closca dura, a 80 pessetes; idem Esperança de primera, a 400; idem Mallorca escollida, a 390; idem propietari de primera sense trossos, a 360 pessetes.

Escalella de Sevilla, a 58 pessetes els 100 quilos.

Mongetes blanques: Amonquilles, a 55 pessetes els 100 quilos; Mallorca, a 80.

Mongetes de color de Castella, a 75 pessetes els 100 quilos.

Matafaluga en gra de Castella, a 195 pessetes els 100 quilos; idem de la Manxa, a 195.

Veces de Sevilla, a 56 pessetes els 100 quilos.

Arros bomba fioret, a 114 pessetes els 100 quilos; bomba número 12, a 105; amonquill núm. 10, a 68; amonquill núm. 2, a 65; selecc., a 72; farina d'arròs, a 50; glacié, a 72.

Avellanes: negreta escollida, a 70 pessetes els 58 quilos; idem garbellades, a 168 idem en gra de primera, a 240 pessetes.

Cacauets: gra de l'estrange, a 85 pessetes els 100 quilos; tres grans de primera, a 114; dos grans roigs de 100 a 105.

Comí, a 195 pessetes els 100 quilos.

Xufles garbellades, a 150 pessetes els 100 quilos; idem colliter, a 130 pessetes.

Cigrons: de Xereç, a 112 pessetes els 100 quilos; idem Xereç número 1, a 100; idem Xereç número 2, a 90; Mazagan, números 29-30, a 65; pelons número 4, a 60; especials, a 85 pessetes.

Lentilles del pais, a 105 Pts. els 100 quilos.

Moresc del Plata, a 31 pessetes els 100 quilos.

Nous escollides, a 160 pessetes els 100 quilos.

Panses de Málaga, de

GRANS MAGATZEMS EL AGUILA

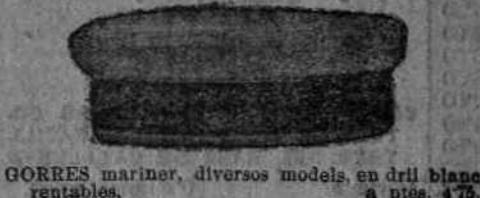
Plaça Reial, 13

BARCELONA

Telèfon 2014-A

SUCURSALS: Madrid, Alacant, Almeria, Bilbao, Cádiz, Cartagena, Gijón, Granada, Málaga, Palma de Mallorca, Santander, Sevilla, Valencia, Valladolid, Saragossa

MUNDOS vienesos, lleugers i sòlid, de ptes. 132 a 192, segons tamany. El mateix model per a camarat, de ptes. 122 a 180, segons tamany.

GORRES mariner, diversos models, en dril blanc rentable, a ptes. 4-75.

GILETTE model «Bulldog», estoig de tafllet, a ptes. 25. SABONS, brotxes, tasses, suavitzadors i tota classe d'utensils propis per afeitar.

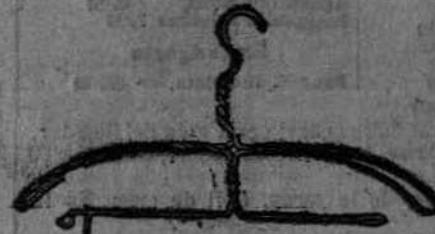
PORTA-MANTES, diversos models, de ptes. 4 a 20.

AMPOLLES «Termos», de mig, tres quarts i un litre, de ptes. 7 a 25.

Robes confeccionades per a senyor, senyora, nen i nena.

CAIXES de pell folrada de tela, amb cartera a la tapa, cantoneres de cuir fort, punys de ressort, article de fina construcció, de 60 a 75 centímetres de longitud, de ptes. 60 a 70, segons tamany.

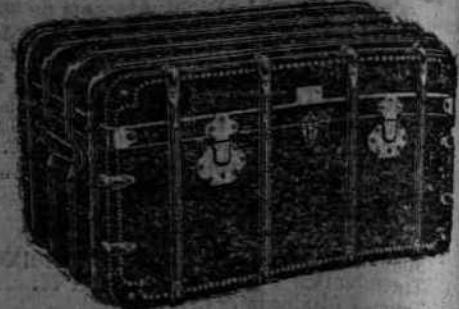

PENJA-ROBES de ferro niquelat, molt pràctics, a ptes. 0'90.

LÉGGINS de vaqueta, classe extra, motllorats en negre i color, a ptes. 35.

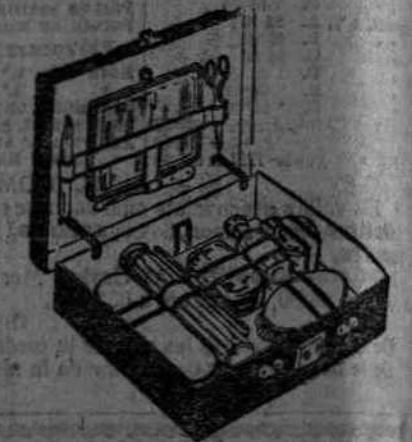
Boas, Camiseria, Gèneres de punt, Corbateria, Guanteria, Sabateria, Paraigües, Bastons i Ombrelles.

MUNDOS vienesos, extra forts, de ptes. 150 a 180, segons tamany.

BARRETS palla cantó, rústic, lisaré, etc., classes superiors i models de gran novetat, de ptes. 5 a 11.

GORRA pique blanc, rentable, gran assortit. Preu

Preu fix - Demaneu el Catàleg general - Vendes al comptat

Assortit en NECESSARIES per a viatge. Preu

LA MILLOR TINTURA PROGRESSIVA

LA FLOR DE ORO

Usant aquesta privilegiada aigua may tindreu cabells blancs ni sereu calvos

El cabell abundant y hermos és el millor atractiu de la dona

La Flor de Oro

La Flor de Oro